

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 2a,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 300 Lel.

Fél évre ... 180 Lel.

Negyed évre ... 75 Lel.

Havonta ... 25 Lel.

Hirdetások díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Iparosok kizárása
a Kamarákból

Irtá: Dr. Székely Aladár.

A királyságban kereskedelmi kamarák és Sasz kereskedelmi miniszter tervezete szerint a kereskedelmi és iparkamarákat csak a kereskedők érdekképviselői gyáránt fogják meghagyni. A királyságban a kereskedelmi kamarák egyedül és kizárólag a kereskedők érdekképviselői, amelyekben az iparosok szóhoz nem juthatnak, — és miután az egységesítést e tekintetben is ki akarják Erdélyre és a Bánságra terjesztelni, — bizonyos, hogy az erdélyi iparosok kizárása a kereskedelmi és iparkamarák köréből hamarosan meg fog történni. Egy szép napon arra ébredünk, hogy az erdélyi iparosok százai megfelelő érdekképviselő nélkül maradnak.

Nagy horderejű mozgalom indult meg az iparosok körében abból a célból, hogy a kereskedelmi és iparkamarákból való kizárásuk ne találja őket készületlenül és hogy alkalmas érdekképviselői szervezetet teremtsenek maguknak. Iparosok szindikátusa lesz az új csoportosulás neve, amely a jövőben hivatalos lesz az összes iparosok érdekeit képviselni. Hogy

káros lesz-e az iparosokra a kereskedelmi és iparkamarákból való kizárásuk, vagy sem, azt különböző szempontok szerint lehet megítélni. Az kétségtelen, hogy a kereskedelmi és iparkamarák közgazdaságilag szakképzett tisztviselőikkel és rutinizott vezetőikkel nagy általánosságban véve jó érdekképviselői szervezeteknek bizonyultak; és az iparosok szindikátusa csak örülhet, ha hasonlóan szakképzett, rátermett és ügybuzgó tisztviselői kárt fog magának nevelhetni.

Visszont a kereskedelmi és iparkamaráknak az a nagy hátrányuk meg volt, hogy egy kalap alá fogván iparost s kereskedőt, az iparosok sajátosságos külön érdekeit nem mindig juthattak kellőképpen kifejezésre. A kereskedelem körében napról napra szaporodó nagy vállalkozások sokkal jobb érvényesüléshöz jutnak, mint az iparosok. Gondoljunk csak itt a sok kiviteli szindikátusra és a hasonló természetű kereskedelmi érdekeltségekre. Ipar és kereskedelem között — noha el kell ismernünk a közgazdasági érdekek és erők egyetemes ségét és azt, hogy az iparosok és kereskedők mindig egymásra voltak és egymásra lesznek utalva — gyakran merülhetnek fel olyan ér-

dekellentétek, amelyeket ugyanazon közös érdekképviselői szerv: a kereskedelmi és iparkamara nem képes egyforma nyomatékkal és mindkét felet egyenlően kielégítő módon képviselni.

Vegyünk csak példának a vámkeréskedés szabályozását. A kereskedők mindég és mindenütt a szabadkereskedelmi politika hívei voltak és azok ma is. Az ő elvük: ott venni az árut, ahol azt a legolcsóbban kapják és behozni minél nagyobb tömegekben minden tekintet nélkül arra, vajon a belföldi iparnak hátrányára van-e ez, vagy sem? A kereskedők tehát minél kisebb vámtételeket, a behozatali és kiviteli tilalmak teljes eltörlését követelik, hogy ezek révén úgy a bel-, mint a külföldön versenyképesek lehessenek.

Ezzel szemben az iparosok minden államban a védvamos gazdasági rendszer hívei. Még a német birodalom is óriási vámvédelemben részesíti a maga hatalmas iparát, amely pedig a mai alacsony márkakurzus mellett amúgy is veretlenül futná meg a versenyt a világ összes nagyiparos államával szemben minden különösebb vámvédelem nélkül is. Hát még a gyöngye erdélyi és bánsági ipar, amely még jóformán csak csecse-

mő korát éli, hogyne szorulna rá a leghathatósabb vámvédelemre? Ugyanaz a szabadkereskedelmi politika, amely a mai vámoknak 70—80 százalékkal való leszállításával és a kiviteli és behozatali tilalmak eltörlésével a belföldi kereskedelmet hatalmasan fellendítené, ugyanaz néhány hónap alatt megölné azt az erdélyi és bánsági ipart, amelyet 50 évi gondos és becéző állami támogatás sem tudott még a külföldivel szemben versenyképesé tenni. S ha a mai nemzetállamok kölcsönösen a szoros gazdasági elzárkózás rendszerét követik, úgy ebben természetesen Románia sem maradhat el s ezen elv alkalmazásaképpen a még gyöngye belföldi ipart hathatós vámvédelemben kell részesítenie.

A készülöben levő új adótörvények némileg respektálják ugyan az ipari érdeket, azonban különösen a kis és középiparral szemben még további enyhítésekre volna szükség, hogy azok megerősödjenek és a belföldi szükségletet legalább jórészen elláthassák.

Aki a belföldről behozott nyersanyagok és félgártmányok behozatalának nehézségeit csak némileg is ismeri, az tisztában lehet azal, hogy a belföldi kis- és középipar csak úgy boldogulhat, ha a

Hasszán, a sakkozó.

Irtá: Gróf Königsseg Lajos

Berberában nagy vásár van. A császársia hullámzik a vásárlók és eladók sokaságától; itt cserélnek gazdát India és Afrika kincsei. Ahány népfaj nevezi otthonának a Himalaja és Ukerewe-től köztét, az mind itt található: A tibeti kecske gyapját, Brussa selymét a hindu, Harrár kávéját a szomali, abessinia elefántcsontját az amhara árulja. Kis asztalkájuk előtt rezgő szakállu öreg zsidók, mintha a biblia alakjai elevenednének meg előttünk. Ugyan ravasz róka legyen, akit pénzbevéltésnél itt nem rövidítenek meg. Forgalmában van az indiai rupiától minden pénznem az osztrák-magyar Mária Terézia tallérig. Büszkén sétál a mezitelen szomali, főnöki mivoltát elárulja dus hajába szurt három lengő structoll. Halomra hányt elefántcsont, rőtbarba oroszlanbörök, India dzsungeléből származó tarka tigrisbörök társaságában vannak. A sikkátor szegletén indus kigyóbüvölők táncoltatják agyonkínzott hullóikat. A bámész nép sűrű tömegben állja őket körül. Odább a falnak támaszkodik egy fakir. Szemét behunyja és egy lábón áll, mint egy gölya. Így áll már egy hete. Ábráza-

tát belepik a legyek, de egy arcizma sem mozdul meg.

A nőzésbe elfáradok. Leülök egy kafana gyékényre és szó nélkül leteszem élem oszporamat. Ugrik a kavardzsia a barna itallal és kérdés nélkül mellém teszi a vízi pipát. Szeretem, de nincs izlésemre a többi vendég után a szopókat számba dugni. Körülnézek. Balra egy emberséges muzulmán sarukészítő éppen nagy buzgalommal és hangos kopácsolással sarkot ver egy vörös szattyán papucsra. Tuloldalón egy barna képű, réveteg nézésű ifju ül a földön és sakkozik. Ez nem lepne meg, de különös, hogy ez a fiu egyedül játszik. Figyelem. Időnkint mosolyogva összedobja a figurákat, majd újra felállítja. Nem érdekli a körüle zajló sokaság. A kavardzsia észre vette, hogy figyelem a sakkozót. Közelebb jön, megáll mellettem és ő is nézi. Nem szól. Várja, hogy kérdezzem. Csakhogy téved, én már ismerem itt a szokásokat. Hallgatok. Végre is ő törli meg a csendet.

— Láttam én ezt a fiut, midőn még büszke paripa táncolt aiatta. Nem is olyan régen még Mad Mullah — kit Allah soká tarison meg — seregében szolgált.

— Ugy, mi történt vele?

A kavardzsia körül néz s miután látja, hogy vendég nem mutatkozik

a láthatáron, mellém ül a gyékényre és elkezd mesélni.

— Látod frenki, ez csinálja az emberből az Iblisz. Te tudod, ki az a Mad Mullah. Harcba bátor, mint oroszlan, a diván-ban ravasz, mint a kigyó, katonáival szemben kéréhetetlen szigorú. Fegyelmezetlenséget, gyávaságot nem tűr s ha észre veszi, hogy valaki többre becsüli e földi létet, mint Mohamed paradicsomának örök életét, irtózatossággal büntet. És ez így van rendjén, mert Allah rendelte így. Az utolsó hadjárat alatt, — melyet az olaszok ellen viseltünk — csapatunk Mogdisu városát fogták körül. Hasszán, aki előtte sakkozik, nyolcad magával a Vebi folyam bozótjaiban volt elrejtözve és a Mullah parancsára figyelte, hogy az olaszok nem vonnak-e össze askari csapatokat. Kikerestek a bozótban egy emelkedést és onnan látatlanul ügyeltek a karaván-utra. Nem mutatkozott semmi. Egy volt közöttük keresztény: amhara, a többi igazhívó szomali. Teltek az órák. Már az esti madarak danájától visszhangzott a bozót, midőn Aftagorgisz, az amhara vigyorgva kihuz fekete burnusza alól egy tökkobakot jóféle durra-pálínkával telve. Mint nemes paripának, tágultak orrlyukaik, midőn az illat feléjük szállt. Aftagorgisz kortyolva

ivott, majd egyik bajtársának nyujtotta. Ez körül néz, hogy Mohamed nem leselkedik-e reá a tövisbokrok közül. Nem lát semmit. Megnyugszik és nagyot huz. Ivott ez is, az is. És ittak másodsor is, harmadszor is. Szemeik már kezdtek ragyogni, a pálinkában lakó dzsinek ungozkodtak velük. Megszóal az egyik szomali:

— Mondanék én nektek valamit. Nyolc ember annyit lát, mint négy. Miért ne feküdnénk négyen le? Gondolkoztak, majd a szót tett követte. Négyen lefeküdtek és Majmuna tündéresszony vette őket pártfogásába. Négyen kötelességtudóan örködtek. A sötétség mind nagyobb lett, szempilláik mind nehezebbek. Hasszán Aftagorgisz és két szomali még nagyobb figyelemmel kémlelte a láthatárt. A kobakban volt még egy kis ital. Finom jó pálinka, füge és datolya is volt belefözve. Hja, az amharák tehetik, mert nekik más istenük van. A dzsinek ismét izgatták őket, mire megitták a maradékot. Sokáig néma csend, majd megszóal az egyik:

— Halljátok, két ember itt ugyanazt a szolgálatot teszi, mint négy. Miért ne feküdnéne le kettő? Néman bólintanak, mire a két szomali lefekszik. Hasszán és Aftagorgisz maradtak. Feljött a hold. Fehér fé-

nyersanyagokat lehetőleg első kézből igyekszik bevásárolni és ezzel versenyképessé lenni. Ámde az egyes kis- és középiparosnak nem áll módjában külföldre utazni s onnan vaggontételekben a nyersanyagokat és félgyártmányokat a legolcsóbb árban behozni. Ellenben a szakmák szerint csoportosuló nyersanyag beszerzési szövetkezetek kitűnően elláthatnák tagjaikat nyersanyagokkal és félgyártmányokkal olyan árban, amelyen azokat az egyes iparos a belföldön be nem szerezheti.

Ami feltétel alatt, hogy az ipari anyagbeszerző szövetkezetek csakis önálló iparosokat vehetnek fel tagokul és üzleteiket nem tagokra ki nem terjeszthetik, kedvezményes és a mainál jóval alacsonyabb behozatali vámtételeket kellene az alakulandó iparos szindikátusnak ezen szövetkezetek részére kiharcolni, hogy ezen a révén a kis- és középipart olcsóbb nyersanyagokkal, félgyártmányokkal és szerszámokkal láthassa el.

Ugyanis a most érvényben lévő iparpártolási törvény alapján minden nagyiparos megkaphatja az iparpártolási kedvezményeket: úgy mint gépek vámmentes behozatalát, kedvezményes vasúti tarifa alkalmazását, adókedvezmények nyújtását stb. stb. E kedvezmények, még ha meg is adnák az egyes kis- és középiparosnak azokat, részükre egyenként értékelnek lennének, mert nem élhetnének jogokkal, kivéve a kisebb adótételek alkalmazását. De ha anyagbeszerzési szövetkezetek kapnák meg a vám- és egyéb kedvezményeket, akkor minden egyes iparos részesülhetne az iparfejlesztési

tési törvény által nyújtott előnyökben. Végeredményében kis- és nagyiparos között jogilag különbség nincs; és ha az iparpártolási politika meg akarja védeni a kis- és középiparosok nagy tömegeit, úgy meg kell adni nekik a módot ahhoz, hogy szövetkezetekbe tömörülve a kis- és középipar mind-ama állami kedvezményt és támogatást megkaphassa, ami a mai jogrendszer és államháztartás keretén belül az iparnak megadható, beleértve az anyagi állami támogatást olcsó ipari hitelek nyújtásával is. Még igen sok kérdés van, ami az ipari szindikátus megalakulása után megoldásra vár, de ami egy hírlapi cikk keretébe bele nem szorítható.

Az bizonyos, hogy az iparosok szindikátusa, amely meg fog alakulni, feltéve, hogy minden iparost magában fog foglalni, csupán Erdély és Bánság területén egy 100,000 tagúnál nagyobb létszámú testület lesz, amelynek nemcsak a gazdasági, de a politikai és társadalmi sulya is meg lesz. A városokban és nagyközségekben a lakosság zöme iparosokból áll és 100,000-en felüli szavazataikkal jó formán az iparosok döntik el a városi mandátumok sorsát. Ha helyes szociális és közgazdasági érzék fogja vezetni a szindikátust és jól felfogott összetartás a tagokat, úgy annak megalakulása az erdélyi és bánsági ipar fellendülésének soha nem remélt fokát jelentheti. Mindenesetre örömmel üdvözlünk minden olyan tömörülést, amely az eddig szétszórt, magukra hagyott közgazdasági erők összefogását és egyesülését jelenti.

Kenyérinség fenyegeti Aradot.

— Kukoricával kevert liszt. — A főpolgármester az árak felemeléséért. —

Arad város liszt- és kenyérelátása a maximális árak miatt a legnagyobb veszélben forog. A város vezetőségéhez érkezett rendelet szerint a liszt- és kenyér-maximálási rendeletet a legnagyobb szigorúsággal kell végrehajtani. Dr. Robu János főpolgármester tárgyalásokat folytatott a malomtulajdonosokkal és a pékekkel, a kik kijelentették, hogy a maximálási rendelet végrehajtása lehetetlen Aradon, részben a buza drágasága miatt, részben pedig a királyságban használt kéttipusú liszt olyan silány minőségű, hogy az itteni lakosokat nem lehet az ilyen liszt élvezésére rákényszeríteni. A főpolgármester azonnal intézkedett, hogy mintát kapjon a regátban használt lisztből. A kétféle minta lepecsételt pléhdobozban ma érkezett meg a városhoz.

A főpolgármester az *Aradi Közlöny* munkatársának jelenlétében bontotta fel a dobozokat. A jobb minőségű főzölszt, amelyet a regátban használnak, körülbelül megfelel a nálunk használt kenyérlisztnek. A másik dobozban kenyérliszt volt. Ezen a sárgásbarna színű liszten meglátszik, hogy *kukorica-liszttel van keverve*. Ebből a fajtából elég volt nekünk a háború inséges idejében. De amikor aböven termő erdélyi és bánsági föld el tud látni bennünket jöminőségű liszttel is, nincs szükségünk arra, hogy kukoricás kenyeret együnk. Az aradi és a megyei malmokban örölt kéttipusú liszt sokkal jobb minőségű, tehát értékesebb is, mint a királyságbeli.

A főpolgármester ma ajánlatot kapott ma a Neuman malomtól, hogy a jelenlegi buzaárak mellett milyen áron lehet legolcsóbban jóminőségű lisztet örölni. Az ajánlat alapján a főpolgármester előterjesztést tett a prefektusnak a maximális árak felemelésére és pedig: a főzölsztet 5.50-ról 6.10-re, a kenyérlisztet pedig 3.50-ről 3.70-re kell maximálni, mert katasztrófális kenyérinségnek nézhetünk elébe. A prefektus a főpolgármester előterjesztését a belügyminiszterhez küldi döntés végett.

Mussolini a németek ellen

(Mit mondott az olasz miniszterelnök?)

Milano. A Corriera della Sera szerkesztősége beszélgetett Mussolini miniszterelnökkel, aki nagy érdeklődést tanúsított a brüsszeli konferencia iránt. Kijelentette, hogy a szövetségi tárgyalások és a jóváhagyási kérdések között szoros az összefüggés és hangsúlyozta, hogy Olaszország nincsen abban a helyzetben, hogy bármiről is lemondhatna. Olaszországnak meg kell kapnia a maga részét. Mussolininek az a meggyőződése, hogy Németország fizetőképes. A német valutakrizist mesterségesnek tartja. Hogy Németország milyen mértékben fizetőképes, azt a szakértők fogják majd eldönteni. De éppen a pénzügyi szakemberek voltak szerinte azok, akik kijelentették, hogy Németországnak sikerült jelentékeny aranykészletet felhalmoznia. A birodalmi bank nagy aranykészletéről szóló híreket nem tartja mesének.

Róma. Olasz politikai körökben értesültek arról, hogy Ma-

nve elhalványította az ég csillagait. Hol itt, hol ott ordít egy hyéna, üvölt egy sakál. Hol Hasszán ásít, hol Aftagorgisz. Két ásítás között megszólal az utóbbi:

— Két ember csak annyit lát, mint egy. Akár te állsz őrt, akár én: mindegy. Nem úgy van? Hasszán szintén ezen a nézetben volt.

— Hátha leülnék sakkozni. A nyerő ledől, a vesztes áll őrt. Hasszán bólintva elismerte, hogy ez igen jó gondolat. Leültek, elsímitották a homokot, a lándzsa hegyével négyzetet formáltak, felosztva azt hatvannégy kockára. Királyt adott a vackor, figurákat a farkas-cseresznye meg a galagonya. Megkezdődött a játék. Játsoztak a legnagyobb gyönyörűséggel. Hol az egyik felé hajlott a szerencse, hol a másik volt a ravaszabb. Azonban a szesz jobban izgatta Aftagorgisz, egy meggondolatlan húzást tett, elveszítette a királynéját és látta, hogy két lépéssel mátt. Ekkor megszólal Hasszán:

— Komám, látom téged a dzsinnek nagyon ingerelnek, nem tudsz vigyázni.

— Igazad van, álmos vagyok.

— A játékot pedig én megnyerem.

— Igaz, — sóhajt lemondóan Aftagorgisz.

— Tudod mit. Ha már vétkeztem Allah parancsa ellen, hadd bűnhődjek. Majd én örökösödöm helyetted.

— Az bizony jó lesz. Aldjon

meg érte az én Istenem. Oldalt dül és burnuszával letakarja fejét. Hasszán felállt és figyelt. Annál éberebben, mert egyedül tudta magát. Hiába, nem ösmerte be, érezte, hogy tagjai nehezednek. Tudta, Mohamed miért tartja távol az igazhivőtől a szesz szellemeit. Lám — már most Hasszán fülébe sugdostak. Nem mindegy az, hogy állsz-e vagy ülsz? A szemed csak úgy lát és a füled az épp úgy hall. Ez igaz, — gondolta magában Hasszán és leült. Ültiben aztán tovább bölcsekedett. Sötét van, látni úgy sem látok. Örökösödöm a fülemmel kell. Hát akkor, minek tartsam nyitva a szememeit. Lehunytam először az egyiket, azután a másikat. Magában ismételte: nem alszom el, nem alszom el. És szépen elaludt. Hirtelen felriad. Egy lovas áll előtte. Szive verése eláll, midőn megismeri a Mullaht. Ez hosszan néz reá, majd felkölteti az alvókat.

— Miért aludtatok? Néma csend. Végre Hasszán megembereli magát és bevallja, hogy a pálinka dzsinjeitették őket csuffá. Majd elmondta őszintén a sakkjátzma történetét. Mad Mullah nem szólt, de azonnal leváltotta az őrséget. Reggel előtte állottak mind a nyolcan. Sokáig gondolkozott, míg meghozta az ítéletet.

— Megérdemelnétek a halált mindannyian, de mert úgy szerettek sakkozni, ám lássuk, küzdjétek meg egymással. A győzőnek büne meg-

van bocsájtva, a veszteseknek trombitálnak Azrafil angyalai. A kísérők előhoztak négy sakktáblát s ők leültek egymással szemben. Az arcukról leritt a remény s megerősítette őket a tudásukba vetett bizalom. A játszma nagy dija ügyesebbé, elmésebbé tette egyiket-másikat. Az első játék hamar bevégeződött. Négy vesztes sápadtan hátra vándorogott és hamarosan fegyverropogás jelezte ügyük elintézését. A győztesek új küzdelmet kezdtek. Ravasz megfontolással, változó szerencsével folyt a játék, de bevégeződött. Kettő győzött, — kettő elbukott. Hátravezették őket és agyonlőtték.

Hasszán és Aftagorgisz maradtak. A két legjobb játékos, hírük ismert, ameddig igazhivők laknak. Szenttelen arccal kezdenek a játékhoz. Ismerik egymás fogásait, mert hiszen sokszor ültek egy sakktábla mellett. Minden húzást meggondolnak s egy-egy ravaszabb húzás a bámulat moráját váltja ki a nézők seregében. A figurák ritkulnak, elhull hol egy bástya, hol egy ló, de az ütközet még nem dől el. Ekkor Hasszán elhalványodik, mert ráeszmél, hogy ha Aftagorgisz egyik tornyát feláldozza, őt a következő lépéssel máttá teheti. Ha nem veszi észre ezt a húzást, úgy ő győzött. Csak szeme szögletéből néz reá: vajjon látta-e? Szeme villanása mutatja, hogy: igen. Aftagorgisz összerángolja homlokát, tovább gondolkodik,

mint az előző húzásoknál. Hirtelen megtöri a csendet.

— Te Hasszán, hány gyermeked van?

— Négy, bajtárs.

Lehajtja a fejét, reszkető ajkai mozognak, mintha imát mondana. Bevégezte, keresztet vet, majd így szól:

— Te jó pajtásom voltál mindég Hasszán. Kétszer mentetted meg az életemet és én nem feledek.

Hasszán csak a fejével int busan. Aftagorgisz kissé reszkető kezét nyújtja a figurák után, pillanatig haboz, de egy gyors elhatározással nem áldozza fel a tornyot, — hanem egy lóval mozdul.

— Sakk mátt, — hangzik száz torokból.

Hasszán győzött. Aftagorgisz megszorítja társa kezét, feláll, majd lassan, méltóságteljesen halad a kísérő fegyveresek között. Egy lövés dördül el. A játszma most nyerte el befejezését. Hasszán csak ült tovább a sakktábla előtt. Révetegen néz, reszkető kezekkel huzogatja előrehátra a figurákat.

— Felkelhetsz, mondá a Mad Mullah, adj hálát Allahnak, te életben maradtál.

Hasszán ülve maradt és tovább játszott. Meredt, üveges szemében nincs élet, kezei tetővan reszketnek. Játszik egy láthatatlan ellenféllel. Az utolsó húzás alatt megőrült.

Süket fülek és néma szájak.

(Kukagyülésen a Vademberben. —
Riport az aradi siketnémákról.)

Tegnapelőtt este Blédi Boldizsár nyugalmazott vasúti tisztviselő, az aradi siketnémák patronusa meghívta e sorok íróját a Vadember vendéglőbe, ahol a siketnémák aradi társasköre társasvacsorát rendezett. Miniszteri titkárokkal, uriaszonyokkal, postarablókkal és kokottokkal vacsoráztunk már, de negyvenkét siketnémával még nem. Ez a különösen érdekes társaság temetői csendben fogyasztotta el azokat az ételeket, amiket jól beszélő és jól halló asztaltársaik rendeltek meg. Aki nem látott még egy tömegben ennyi siketnémát, annak fogalma se lehet róla, milyen lármát csinálnak ezek a szerencsétlenek. Valami egészen különös láрма ez, a gesztusoknak, az arckifejezéseknek, az idegeknek és a kifejezést kereső eszközöknek valami meghatározható, emberfeletti kinos és megdöbbentő zajongása. Csak az érzi ezt, aki egész közeliről keresi a siketnémában is a kínlódo, vergődő és verekedő embert.

Blédi ur ugynevezett Impresziók gyűjtése miatt vitt el erre a vacsorára. Lehetetlen ezeket az impresziókat papírra vetni, lehetetlen azt a normális beszélő és hallószervekkel megáldott ember előtt érzékelhetővé tenni, hogy mennyi misztikus és különös módja van arra a siketnémának, hogy megértesse magát. Aradon negyvenkét siketnéma van összesen. Az utódállamok magyar siketnémái a trianoni béke életbelépte óta természetesen elszakadtak a váci siketnéma központtól és teljesen magukra vannak hagyva. Itt Aradon társaskörük van, amelynek vezetője Blédi Boldizsár. Főprotektoruk még: Vulpe József az aradi sziguranca hely. főnöke. A negyvenkét siketnéma között harminc elsőrangú iparos van: szabók, cipészek, asztalosok, napszámosok vegyesen. Régi vágyuk az aradi siketnémáknak, hogy egy közmunkahelyet állítsanak fel számukra, de ehhez egyelőre kevés a pénz és kevés a jóindulat. Amilyen kitűnő munkaerők a siketnémák, annyira nehéz megértetniök magukat dolgozó társaikkal és csak így történhetik, hogy nem dolgoznak sokáig egy helyen. Ezért van szükség a közmunkahelyre is. A siketnémák másik patronusa Blédin kívül Gritta Ovidiu rendőrprefektus, aki minden siketnéma gyűlésnek nyomban engedélyt ad és különös szeretettel portálja ezeknek a társadalomból kirekesztett, önhibájukon kívül szerencsétlenségbe került embereknek a sorsán. Egy ilyen siketnéma gyűlés érdekesebb történetét mesélte el nekünk Blédi ur. Temesváron az országos gyűlésen arról „szónokoltak”, hogy ha el is szakadtak a váci központ

tól, azért ők fajra nézve magyarnak vallják magukat. Ez a mondat annyira tetszett a némáknak, hogy miután egyébként nem tudtak lármát okozni, egyszerre elkezdtek ütögetni a padokat és az asztalokat. Könnyen tehetők, ők ugye hallották. Mindenesetre egészen egyéni módja a tetszésnyilvánításnak.

Szilveszterre az aradi siketné-

mák szenzációs ünnepséget terveznek. Szindarabot adnak elő és szavalni fognak. Aki ezt a tragikus néma szilveszteri drámát látni akarja, azt szívesen látják majd Ujesztendő éjjelén. Szilveszterkor csodák szoktak történni. Hátha megjön a hangjuk és hátha meghallják 1923-ra az élet boldogságot, vagy boldogtalanságot zengő muzsikáját? ...

Aradi színész és magánhivatalnok párba

— Osszeszólalkozás egy kártyaaffér miatt. — A párba könnyű sebesüléssel végződött. —

Két hónappal ezelőtt az aradi Városi-kávéházban föltűnést keltő affér zajlott le. Egy kártyapárti közben Zala Béla, az ismert és tehetséges aradi szavalóművész összeszólalkozott Zádor Antal magántisztviselővel. A szóváltás közben Zádor tetleg inzultálta a színészt, aki hevesen védekezett és támadott is. Az afférnak akkor a kávéházi vendégsereg vetett véget, a pincérek és a közönség választották szét a dulakodókat. Természetes, hogy az ügynek folytatása lett — lovagias formák között: Zala provokálta Zádort.

Ugy esett a dolog, hogy a párba bajnak Temesvárott kellett volna lezajlania. A segédek azonban akadályozva voltak az elutazásban és így a párba ma délután

Sport.

Ki mentett ki több embert a Marosból
(Válasz a „vadász” evezősöknek.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! „Si vis pacem, para bellum! A személyeskedés nem természetem, mindenkor kerültem, ezután is kerülni fogom. Csak arra kérem Szerkesztő Urat, hogy soraimnak, mint eddig helytadni sziveskedjék. Midőn annyi támadás érte személyemet a sok-sok félreértés miatt, ismét csak szeretettel, gyűlölet nélkül, igazságérzetem teljes tudatában, bátran, férfias nyíltsággal utolsó kísérletképpen helyt állva, behizonyíthassam, hogy gyűlölködő ellenfeleimnek is mindenkor csak jó akarója voltam és vagyok. „Ha bé két akarsz, csinálj háborút.” „Si vis pacem para bellum.” Én békét akartam, békét akarok, még pedig tisztességes, becsületes békét, marakodás nélkül, legjobb tudással az igazságos testgyakorlási szabályok tekintélyének feltétlen tiszteletben tartásával. Távol áll tőlem ama alaptalan feltevés, hogy mások sportolását rossz szemmel nézem, amit valaki rossz következtéssel onnan merít, hogy mindenre, ami sportszerűtlen, tisztán az egészséges sport érdekében, lépennyomon rámutatok. A gúnyok halmozásával „vad tisztelet”-be fojtott gyűlölettel és egyéb emberi gyarlóságokkal elárasztott személyemet, nem csupán magamért, de az igazság parancs szaváért szabad legyen megvilágítani. Stol

folyt le egy a csálai erdő mellett levő épületben. A felek félnégykor álltak szembe egymással. Zala Béla segédei Darvas Lajos gyáros és Fekete Tivadar hírlapíró, Zádor Antal szekundánsai Treittler Andor vállalkozó és Traub Ernő voltak. A párba jőzők könnyű olasz pengékkel, csupán nyak- és csuklóbandázzsal álltak fel. Három összecsapás után, a negyedik fordulónál, Zala Béla kardja megsebezte Zádor Antal jobb alsó karját. A sebet, — amely egyébként nem súlyos, de mindenesetre harc képtelenné teszi azt, aki kapja: — Dr. Szelle Károly kötözte be.

A párba jő lezajlása után Zala Béla kezét nyújtott Zádornak. A felek, — akik gyermekkoruk óta jóbarátok voltak, — kibékültek.

Emil és én, 30 évvel ezelőtt, mint osztálytársak, jó barátok, a „temesvári hid”-nál fogadástól átszúrtuk a Marost, az az egészen csak jó magam, mert Emil barátom mögöttem vagy husz lépésre, midőn én a parthoz közeledtem, kapkodni kezdett. Erre figyelmeztettek a parton levő fiúk, úgy emlékszem valami Hencsl nevű társaival, mire én visszafordultam és már-már elmerülő barátomat uszónadrágjánál fogva a partra vonszoltam. (Szegény jó Emil barátom biz nem tudott „helyt állani” teljesen kimerült.) Később elszakadt uszónadrággal gyalogolt át a hidon, jó magam vissza usztam.

Emlékszik-e az a Stol Emil, aki állítólag a mai „vadász” alapító tagja, a bádoghajók első készítője mindezekre, és arra is, hogy én, aki a sportok terén továbbképzésemmel szélesebb látókörre tettem szert, de gondolata is távol volt tőlem mai napig is, hogy ne mint barátommal álljak vele szóba, ugyszintén Rudi bátyjával is, én nem tudom. De azt tudom, hogy egy bádoghajó ma is pihen a Maros fenekén, mert a turaj alá került, oda vitték azok, a kik még nem tudtak evezni, de evezni akartak, szabályokat nem ismertek, a rendet betartani nem tudták, vagy nem akarták, szóval ugynevezett „vadevezősök.” Ezt nekem maga az illető beszélte el, ki f. hó 23-i „Aradi Közlöny” sport rovatában az evezés sporttörténetéről oly épületes gúnyokkal füsze

rezve Ir. De mielőtt meggyőződnék arról, hogy Stol Emil barátom emlékszik-e még, egy másik esettel is eldicseksem. A Marosparti kotrógép roncsainak helyén, ugyancsak az idő tájt, fűrödtünk fiúk vagy ötvenhatan. Baumgartner József (szintén élő személy) osztálytársam, aki mély vízbe, gödörbe kerülve, elmerült. A parton levő barátok megfutottak, én utána ugrottam, a víz alatt hajánál fogva vagy tíz lépést húztam, míg talajt ért lábam és partra vonszoltam.

Hogy Baumgartner barátom sem emlékezne erre az kizárt dolog, mert három évvel ezelőtt, kissé elkéseredett hangon azt mondta nekem a Maros dombon:

— Hej Feri! Inkább hagytál volna ott fulladnom. Ha akadnak emberek, kik „nem dicsekvésből” elhücsögnek, hogy két év alatt 17 embert húztak ki, nő hát akkor én igenis eldicseksem azzal, hogy 14 éves koromban nem két év, de két hét alatt többet ráncigáltam ki. Mert biz én félttem az életet, félttem az egészséges sportot és annak szellemét, amit rendszeresség, jó izlés, tisztességes modor és jó szabályok nélkül elképzelni nem tudok. Strüler Ferenc.

— Az Aradi Torna-Egyesület december 2-án rendezendő táncestélyére szóló meghívókra az igényléseket Bodnár József és Bauer Gyula urak üzletében kérjük leadni. A nagy körültekintéssel megrendezett táncestély sikere előre látható. Külön érdeklődést képez a szépségverseny értékes díjai, a sorsjáték és az amerikai árverés, amelyen szebbnél szebb tárgyak lesznek kisorsolva. — Jui! AAC. bajnoki mérkőzés vasárnap d. u. 3 órakor az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. Előzőleg 1 órakor CFR. II.—Victoria bronzlabda-mérkőzés. Délelőtt 10 órakor Lippai S. C.—Egyetértés II. oszt. bajnoki mérkőzés.

Ujból számozzák a házakat.

(Elkészültek az utca- és házjelző táblák.)

A város vezetősége néhány nap múlva megkapja az utcajelző és házszám-táblákat. A város nyilvános árlejtés után egy timisoarai cégnél rendelte a táblákat, amelyek cinköntvényből készültek és igen izléses kiállításúak. Tízezer darab házszám és hatszáz darab utcajelzőtábla készült kizárólag román nyelven. A házszám-táblák darabja 60 leibe, az utcajelzőtáblák 140 leibe kerültek, amelyeknek árával a háztulajdonosokat és a lakókat terheli meg a város. Az összes régi táblákat leszedik és új rendszerű számozást vezetnek be. A számozások minden esetben az utcának annál a torkolatánál kezdődnek, amely közelebb van a város központjához. Ha az utca északraól déli irányban húzódik, a számozás az utca északi torkolatánál kezdődik. A jobb oldalon lesznek a páratlan, a baloldalon pedig a páros számok. A tört és a—b—c jelzésű számokat megszüntetik. A táblákat valószínűleg a jövő hét végén rakják fel a házakra, a mellyel megszűnik Arad egyik

régi és kellemetlen mizériája mert jelenleg a legrégebb aradi ember is csak hosszas utánjárással tudta a keresett házszámot megtalálni.

Hogy áll a leu?

November 25 én fizettek 100 leuért:

Párisban 9.85 frankot
Zürichben 3.45 frankot.
Budapesten 1650 koronát
Berlinben 4450 márkát
Newyorkban 65 $\frac{1}{2}$ centet
Brüsszelben 10 frankot
Belgrádban 44.50 dinárt
Bécsben 46300 koronát

Tanítóképző Aradon.

(Rendes tantárgy lesz a szlőjd.)

Bucurestiben e hónap végén országos tanügyi kongresszust tartanak, amelyre *Moldován* József aradi tanfelügyelő a mai napon elutazott. Mielőtt Bucurestibe megy, Clujra (Kolozsvárra) is el látogat, ahol az illetékes köröknél aradi iskolaügyeket fog elintézni. A bucaresti konferencián nemcsak az erdélyi és regátbeli tanfelügyelők, hanem az állami elemi iskolák igazgatói is résztvesznek. Ezen a konferencián tárgyalják le azokat a közeljövőben megvalósítandó tanügyi reformokat, amelyek Német- és Franciaországban már régóta be vannak vezetve. Többek között az elemi iskolák tantervét sok tekintetben módosítják. Ezenkívül az értekezleten szó lesz az újonnan felépítendő községi elemi iskolákról is. Erdély nagyobb városaiiban ugyanis elemi iskolákat állítanak fel, amelyekbe a tanulókat a Regátból fogják kinevezni. Aradváros is kap két-három elemi iskolát. Ezeknek az építését valószínűleg a jövő év tavaszán kezdik meg. Most már aktuálissá vált az aradi tanítóképző felállítása is, mert a növendékek meglehetősen nagy számban vannak. A konferencián szönyegre kerül az állandó szlőjdtanfolyamok terve is. — Aradon a nyáron már volt ilyen tanfolyam, most Erdély más városaiban is meghonosítják a szlőjdtanfolyamokat. Az új tanügyi reformok közül megemlítendő az is, hogy a szlőjdot rendes tantárgyként vezetik be az elemi iskolákba a jövő tanévtől kezdve. Az aradi szlőjdtanfolyam vezetésével a közoktatásügyi minisztérium minden bizonnyal *Balázs* Ferenc aradi árvaházi igazgatót bizza meg. Az értekezleten sok apróbb ügyvel kapcsolatban érdemleges döntést hoztak az erdélyi zsidóiskolák tanítási nyelve ügyében is.

— A városi földek kisajátítása. A városi földek kisajátítására alakult agrár-bizottság kedden kezdte meg működését Aradon. A város vezetőségének előterjesztésére a bizottság figyelembe fogja venni a kisajátításnál azokat a földterületeket, amelyeknek mentesítését kérte a város vezetősége. A városi konyhakertek és a legelők valószínűleg mentesítve lesznek a kisajátítás alól.

Kihallgatták a deáklány-merénylőit.

— A rendőr és a detektív komokul tagadnak. — Szembesítés a vizsgálóbíró előtt. —

Sommer Nándor vizsgálóbíró előtt ma kezdődött meg *Sukulova Tietrova* Heléna prágai diákleány merénylőinek kihallgatása. *Meculescu* Sándor főügyész intézkedésére *Farkas* György rendőrt, *Tiucra* József detektívét és özvegy *Sziki* Lászlónét, a Vörös ökör-fadó szobaasszonyát: előzetes letartóztatásba helyezték. A letartóztatottak kivételes módon, a szokástól eltérően külön-külön cellában helyezték el. Így csak a leg súlyosabb bűncselekmények elkövetőivel szoktak elbánni.

Ma délelőtt 10 órakor hozták fel a fogházból *Farkas* Györgyöt a vizsgálóbíró elé. A rendőr meglepően tagadott. Azt állította, hogy a diákleány: igazoltatás után be akarta kíséreni a rendőrségre, mert kémmónak hitte. A leány nagy rimánkodására állott csak el ettől a tervétől és a szállodában helyezte el a leányt. A leány ekkor arra kérte, hogy maradjon vele és töltsen nála az egész éjszakát. Ő nem is gondolt arra, hogy udvaroljon a fiatal leánynak, de az szép szavakkal csábította arra, hogy maradjon nála. Ezt a neveséges védekezést természetesen nem fogadta el a vizsgálóbíró és bizonyítékokkal igyekezett rábírní, hogy ismerje be tettét. A cigányképű *Faras* György azonban megmaradt állítása mellett és hangsúlyozta, hogy csak reggeltájban tért vissza a szállodába, hogy eleget tegyen a diákleány, kérelmének.

Ugyancsak délelőtt 10 órára idézték meg a vizsgálóbíróhoz a diákleányt, akit szembesítettek a rendőrrel. *Farkas* azonban ekkor is tovább tagadott. Megmaradt a mellett az állítása mellett a csunya és közönséges ember, hogy a szerény eleganciával öltözött csinos urileány csábította őt annak elkövetésére, amit tette és ő egyáltalán nem erőszakoskodott. *Tiucra* József detektívét hallgatták ki ezután. *Tiucra* azt vallotta, hogy hivatalos uton járt a fogadóban, ahol razzliát tartott. Amikor megtudta, hogy a diákleány egyedül van a szobájában, bement hozzá és kiakarta hallgatni, hogy mi járatban van Aradon. Megtetszett neki a leány és udvarolni kezdett. Azt azonban tagadja, hogy erőszakoskodott volna vele, mert ő meghódította a kisasszonyt, aki önként adta meg magát. Ezzel szemben *Heléna Sukulova Tietrova* azt vallja, hogy eleinte tényleg szépen beszélt vele a detektív és csak később kezdett vele erőszakoskodni. Ő már akkor nem tudott védekezni, mert a *Farkas*sal való dulakodása teljesen kimerítette. A detektív is, mint *Farkas* két ízben intézett ellene szerelmi rohamot. Amikor a vizsgálóbíró kihirdette *Tiucra* és *Farkas* előtt

az előzetes letartóztatásról szóló végzést, *Farkas* méltatlankodva jelentette ki, hogy fellebbez, mert ő nem érzi magát bűnösnek. *Farkas*ról különben kiderült, hogy rovtott multu, betöréses lopásért már hosszabb időt ült.

Özvegy *Sziki* Lászlóné azzal védekezett, hogy semmit sem tudott a szobában törtétekről. — Azokról a tárgyakról, amelyeket a diákleány dolgai közül az ő holmijai között találtak, azt mondta, hogy azt hitte, azokat a diákleány felejtette a szállodai szobában. Őt is letartóztatta a vizsgálóbíró. Ezután a diákleány letette a vallomására az esküt. A diákleány Aradot, ahova bizonyára életének legszomorubb emlékei fogják fűzni, már ma elhagyta volna, de fehérműt kellett vásárolnia és pénze sem volt elég az elutazáshoz, mert az aranypénzeit is ellopták. Fehérműt, amelyek a kérdéses időben rajta voltak, teljesen összeszaggatták *Farkas* és *Tiucra* és ezeket mint bűnjelket be kellett szolgáltatnia. A többi fehérműjét pedig ellopták. Miután a leánynak különböző előre nem látott kiadások miatt a pénze 200 szokolra olvadt le, gyűjtést indítottak, hogy elutahassék Aradról. A diákleány holnap reggelig, amíg el nem hagyja Aradot, *Guttman* ügyöknél lakik a Soarelui (Zoltán) utcában, ahol a rémes éjszaka után rejtőzött el bestiális támadói elől.

Milliók műkincsekért.

(Az Ernst-aukció eredménye.)

Budapest. Hétfőn este ért véget a butorok elárverezésével a huszonegyedik Ernst-aukció, mely a magyar művészeti aukciók sorában anyagi eredményre eddig a legjelentősebb volt. A 46 millióhoz jár közel az összeg, melyet a másfélhetes árverés eredményezett, s ebbe az összegbe még nincsen beletudva az államnak járó illeték. — Igaz, hogy a hatalmas összegnek igazi pénzértéke jóval csekélyebb mint nem egy előző aukciónak sumára lényegesen szelidebb jóvedelme volt. Az utolsó két nap nevezetesebb árai a következők voltak:

Festmények: Than Mór: Leányfej (541.) 68 ezer. Albert Theer: Női képmás (543-a.) 48 ezer. Thorma János: Négerfej 57 ezer. Tikos Albert: A tótfiu 79 ezer. A. A. Tischbein: Halásznők 63 ezer. Tiziano műhelye: Magdolna (533.) 505 ezer. Vágó Pál: Pipázó paraszt (565.) 81 ezer. Verhoesen: Ökörfej 32 ezer. Vinckboons: Táj (579.) 815 ezer. Paul de Vos: Oroszlánvadászat 84 ezer. Wagner Sándor: Konstantinápoly (585.) 60 ezer. Waldmüller: Alpesi táj 57 ezer. Wehrle O.: Női arc-

kép 161 ezer. Zichy Mihály: Női tanulmányfej (595.) 96 ezer. Zuccarelli: Két tájkép (597.) 74 ezer.

Fayence: Afrikai nő, Zsolnay (900.) 10.500. Holicsi cukortartó (933.) 21 ezer. Holicsi kosár (962.) 17 ezer. Holicsi potpourri-váza (982.) 40 ezer. Indiai nagy váza (983.) 20 ezer. Delfti nagy váza (984.) 44 ezer. Castellibeli XVIII. sz. patikaedény (993.) 23 ezer.

Textília: Fali kárpit (1720.) 61 ezer. Másik fali kárpit (1721.) 49 ezer. Aranybrokát (1724.) 51 ezer. XVIII. sz. török bársony (1734.) 54 ezer. Török ágyterítő (1758.) 92 ezer. Perzsa kilim (1765.) 52 ezer. Keleti szőnyeg (1766.) 76 ezer. Négyzetes szőnyeg (1767.) 136 ezer. Kazahszőnyeg (1770.) 100 ezer. Perzsa szőnyeg (1771.) 106 ezer. Perzsa szőnyeg (1773.) 120 ezer. XIX. sz. perzsa szőnyeg (1777.) 165 ezer. Keleti szőnyeg (1778.) 210 ezer. Szmirna szőnyeg (1779.) 260 ezer. Selyem imaszőnyeg (1780.) 105 ezer. Kazah szőnyeg (1784.) 115 ezer. Afgán szőnyeg (1796.) 245 ezer. Bassorai yordes (1800.) 300 ezer. Bokhara szőnyeg (1804-a.) 105 ezer. Szmirna szőnyeg (1804-h) 140 ezer. — Selyem szőnyeg (1804-m.) 500 ezer.

Fa és butor Virágállvány (1829) 59 ezer. Két puszpángfa plakett (1836.) 40 ezer. Német tabernaculum (1839.) 57 ezer. Óraszekrény (1842.) 51 ezer. Két ereklyetartó fakeret (1848.) 66 ezer. Két kerek Boule-asztalka (1855.) 83 ezer. Nagy üvegszekrény (1869.) 130 ezer. Két oszlopos kandelláber (1870.) 75 ezer. Hálósobabutorzat (1871.) 415 ezer. Hálósoba (1886.) 375 ezer. Kanapé és 4 szék (1888.) 101 ezer. Üvegszekrény (1891.) 320 ezer. Üvegszekrény (1879.) 390 ezer. Üvegszekrény (1898.) 395 ezer. Írószekrény (1917.) 225 ezer. Íróasztal (1929.) 205 ezer.

Kormánybemutkozás válsággal

(Leleplezett német miniszter.)

Alig lépett hivatalba Cuno Kancellár vezetésével az új német kormány, már is nehézségekkel kell küzdenie. Egy berlini távirat hírül hozza, hogy az új kormány bemutatkozása után már is részleges kormányválság tört ki. Kinos incidens volt a birodalmi gyűlés mai ülésén, amikor Müller gazdasági miniszter ellen támadást intéztek. Szemére vetették, hogy ő fejtette ki a legnagyobb propagandát a Rajnai-köztársaság kikiáltása mellett. Müller miniszter az erős támadás következtében a kancellár rendelkezésére bocsátotta tárcáját. Valószínű, hogy Müller lemondása elkerülhetetlen, mert súlyos bizonyítékok vannak amellett, hogy tényleg propagandát indított a Rajnai-Köztársaság kikiáltása érdekében. Cuno kancellár kijelentette, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni.

HIREK.

Hat repülőgép naponta. (Arad a légiforgalomban.)

A Franco-Romana repülővállalat gépei már hónapok óta bonyolítják le Aradon keresztül a légi forgalmat. A vállalat a következő újabb menetrendet léptette életbe: A Konstantinápolyból Aradon keresztül induló repülőgép kedden és szombaton közlekedik, Aradra érkezik 12 óra 45 perckor és indul 13 óra 15 perckor. A Páris—Budapest—Bucuresti repülőjárat hétfőn délben 12 órakor érkezik Aradra. Ugyanennek a gépnek csatlakozása van Prágában a Varsó felé induló repülőgéppel. A gép Aradról Párisba a 2415 kilométernyi utat 19 óra 30 perc alatt teszi meg. A Varsó—prágai 555 kilométeres út 3 óra 30 percbe kerül. Az utasok szállítása jelenleg korlátozott a havazások miatt. A gépek leginkább leveleket továbbítanak. A repülőpostán küldendő leveleket az állomási postahivatalnál kell feladni, a honnan automobil szállítja naponta a repülőállomásra. A vállalat vezetőinek terve szerint 1923. február 15-én nagytípusú gépeket hoznak forgalomba, amelyek 15—20 utast szállítanak podgyászszal együtt. Február 15-től lehetővé válik a gép közlekedik naponta Aradon keresztül.

— **Vizsgálóbizottsági kinevezés.** Az aradi tanítói vizsgálóbizottság elnökének, Babescu Victor igazgatónak előterjesztésére a közoktatásügyi minisztérium cluji (kolozsvári) alamtitkársága az aradi, aradmegyei, valamint Hunyadvármegye brádi tanfelügyelőségi körletéhez tartozó tanítók vizsgálóbizottsági tagjaivá Babescu V. Lucia, Rosculeț Lazar és Musca Miron, aradi „Iosif Vulcan” állami középiskolai tanárokat nevezte ki.

— **Az angol munkanélküliek.** London. A munkanélküliekkel nemrég rámadt affér Bonar Law első nehéz ügye lett. A munkások azt követelték a miniszterelnöktől, hogy fogadják őket. Kétszer ment a miniszterelnökhöz küldöttség, de hasztalan. Vasárnapra nagy tüntetés várható. A munkásvezérek kijelentették, hogy a vidékiek addig nem hagyják el Londont, míg a miniszter nem teljesíti kérélmüket.

— **Önkéntesek bevonulása.** Az aradi Cercul de Recrutare felhívja mindazon fiatalokat, akik még ezigideig be nem vonultak és az önkéntességi jogért kérvényt nyújtottak be akár a Cercul de Recrutare-ban, akár a Ministerul de Război-ban s ezt bizonyítani tudják, azonnal jelentkezzenek az aradi Cercul de Recrutare-ban, hogy bevonuljanak és a tartalékos tiszti iskolába legyenek elküldve.

— **Visszavonták a fogtechnikusok engedélyét.** A fogtechnikusok és fogorvosok harca, úgy látszott, hogy befejeződött, amikor az egészségügyi főfelügyelőség engedélyével dr. Cucu Vazul városi főorvos megadta négy aradi fogtechnikusnak a működési engedélyt. Ma azonban újabb rendelkezés érkezett a városi orvosi hivatalhoz — teljesen ellentétben a tegnappal — amely megtiltotta a fogtechnikusok működését. Az aradi fogtechnikusok küldöttségileg keresik fel a belügyminisztert és kérik fogják az utóbbi, ekszisztenciájukat súlyosan érintő rendelet visszavonását.

Nem ismerik el az új szultánt. (Megiörtént a trónralépés.)

London. Konstantinápolyból jelentik, hogy a szövetséges hatalmak képviselői visszautasították az új kalifa beiktatásának szerződésére való meghívást, mert az azon való részvételük az új kalifa hivatalos elismerésének látványos jele.

Konstantinápoly. A Havasügynökség jelenti: Tegnap délelőtt megtörtént az új szultán beiktatása. Az ünnepségen megjelentek a császári család tagjai, az udvari méltóságok és a hatóságok fejei. Rifaat pasa átnyújtotta a szultánnak a megválasztásáról szóló jegyzőkönyvet. Ezután a Hódító Mohamednek szentelt mecsetben a hívők nagy tömegének jelenlétében szelcmlikot tartottak.

Konstantinápoly. A szövetségközi rendőrség parancsnokai elhatározták, hogy Konstantinápolyban a rendőri szolgálatot átadják a török rendőrségnek és csak akkor avatkoznak bele valamely ügybe, ha külföldi állampolgárról van szó.

— **Ujságírók a papirrendelet ellen.** Budapest. Az Ujságírók Egyesülete tiltakozik a papirrendelet ellen, amellyel az újságok terjedelmét szabályozzák. A rendelet ugyanis a lapok szövegterjedelmét heti harminckilenc oldalban állapítja meg. Az Ujságírók Egyesülete ebben az ügyben memorandumot fog intézni a kormányhoz.

— **Éheznek a kis madarak.** Hőpel borítja a földeket, a rovarirtó hasznos kis madarak nem találnak táplálékot. Az Aradi Állatvédő Egyesület ezúton kéri fel a humánus közönséget, hogy a szegény, éhséget szenvedő hasznos madaraknak kenyérmorzsát, vagy más ételmaradékot kiszórni sziveskedjék.

— **Ingyenfa a rokkantaknak.** A belügyminisztérium igen üdvös rendeletet adott ki legújában. A rendelet szerint a belügyminiszter az aradi rokkantaknak, hadiözvegyeknek a családi erdőből díjmentesen utal ki tűzifát. Arad város polgármestere ezért kéri Arad összes kocsitulajdonosait, hogy a famennyiségeket díjlanul szállítsák el, egyben jelentsek be a polgármesteri hivatalban azt, hogy mikor bocsájtják a kocsikat az özvegyek és rokkantak rendelkezésére.

— **Fatelepe az ócskapiac.** A Seidner Bernát és Fia aradi fatermelő-cég az Óvár-téren egy modern gépekkel felszerelt fatelepet szándékozik létesíteni. A telep bérbevétele vonatkozólag a cég vezetői már egyezséget kötöttek a várossal. A fatermelő cég 840 négyszögöl területet vesz bérbe négyszögmetereként évi öt leiert. A terület a jelenlegi ócskapiac helyén van. Az ócskapiacot a város a fatelepe mellett helyezi el és a cég kötelezte magát, hogy az áthelyezendő ócskapiac 2000 négyszögmeternyi területét feltölti és kikövezteti. A fatelepe területén a cég tisztviselő-lakásokat építet. A szerződés szerint a bérleti idő lejártá után az épületek a város tulajdonába mennek át. A cég egyik tagja jelenleg külföldön tartózkodik, ahol modern villanyerőjű fűrészeket és villamos fejszéket, aprítógépeket szerez be a telep részére. A telep üzembe helyezése után a cég olcsó tűzifát bocsájt a tisztviselőik beszerzési csoportjának rendelkezésére és előreláthatólag a villanyerőre berendezett fatelepe a város közönségét olcsó tűzifával láthatja el.

— **Házasság.** Baróti Erzsébet, a kolozsvári magyar színház művésznője és Lengyel János mérnök ma Kolozsvárott házasságot kötöttek.

— **A Jugoszláv vámtarifa német nyelven.** Az SHS ki és beviteli vámtarifa hivatalos német fordításban megjelent Szabadkán a Miner va nyomda kiadásában. A könyv ára 150 leu. Az SHS vámtarifa minden kereskedő, szállító, exporteur és importeur számára nélkülözhetetlen. Megrendelések a Minerva nyomda r. t. Subotica címére intézendők.

— **Házaladás.** Gutzjahr Mihály aradi földbirtokos eladta a Bul. Regele Ferdinand 35. szám és a Bul. Regele Carol I. 41. szám alatt levő ingatlanait az I. Nacht bucaresti közkereseti társaságnak. A két ingatlan vételára egymillió lei volt.

— **Halálozás.** Mangeluk Lipót életének 50-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor lesz a Piata Luptei (Szt. Péter-tér) 5. számú gyászházban. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Márkosfalvi Barabás Márton** képkiallítása 24-én este teljes anyagi sikerrel zárult.

— **Gyorsgyűjtőforgalom Budapestről és Wienből Aradra.** Fix és olcsó díjtételek. Internationala szállítványozási vállalat Arad, Str. Colonel Pirici (Vörösmarty-u.) 3. Telefon 602.

— **Manicüröztesen Fehér si Comp. salonjában.**

— **Egy bankigazgató nevének tragédiája.** Budapest. Balla Géza bankigazgató felesége a Pajor-szantorium műtőasztalán szívizélhűtés következtében meghalt. Ballánét vakbélgyulladás miatt megakarták operálni. Miután elaltatták, de még nem fogtak hozzá az operációhoz, következett be az uriaszony halála. Az orvosok természetesen, amint a halál beálltát konstataáltak, már hozzá sem foghattak a műtéthez.

— **A divatrevü Arad szenzációja** lesz, amely ötletes és nagyszabású rendezésével frappirozni fogja az egész várost. A divatrevü a legelőkelőbb cégek részvételével december 10-én a Fehér Keresztben lesz megtartva. Jegyek e páratlanul élvezetes látványosságra Kelet hírlapjában kaphatók.

— **Uriasszony szállodai kalandja.** Burjánzik a prostitúció Aradon, Bankok valutaveszteségei, Megspóroltam a télikabátot, Kavarodás egy darab körül, Izraelita viccek, Szenzációs hírek, stb. című érdekes cikket közöl az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **Uj lap Bécsben.** Bécs. Mától kezdve *Der Tag* címmel új napilap indult meg, amelynek előfizetési ára a mostani lapok előfizetési árának fele. A napilapot egy milliárd osztrák koronával egy hadigazdag alapította. A munkatársak havi fizetése átlag 4—5 millió osztrák korona.

— **Az aradi önkéntes tűzoltók** ma este tartották meg a Fehér Kereszt nagytermében táncmulatságukat. Az estély minden tekintetben jól sikerült. Előkelő urak és hölgyek, fiatal leányok lelkesedéssel táncoltak a késő reggeli órákig. Pezsgő hangulat, vidám kacagás uralkodott egész este. A tűzoltók idei táncestélye semmiiben sem marad mögötte a tavalyi fényes és pompásan sikerült bálnak.

— **A nyugalmazott alispán tolvaj cselédje.** Mladin Miklós nyugalmazott alispán feljelentette Krizsák Anna nevű háztartási alkalmazottját, mert több ízben rajtaérte, hogy összesen 5 ezer lei értékben különböző tárgyakat lopott el otthonából. Krizsák Anna a lopott holmikát Merce Máriának adta el, aki ellen ezért az ügyészség az orgazdaság vádját emelte. Ma vontá felelősségre Kovács József táblabíró büntetőtanácsa a tolvajt és orgazdáját. A tolvaj cselédleány munkaadói azt vallották, hogy Krizsák Annának nem ez az első lopási esete, sőt lopásért volt is már büntetve. Már 13 éves korában is lopáson érték. A bíróság a kleptomániás leányt 3 havi fogházra, Merce Máriát pedig 1 havi fogházra ítélte.

— **Nagy Mikulásvásárt** rendez dec. 3-án a Fehér Kereszt nagytermében a Növédelmi Hivatal.

— **Felmentés a gyermekgyilkosság vádjáról.** Néhány hónappal ezelőtt tartóztatták le Negru Elenát, akit azzal vádolt a zimbrói pletyka, hogy tiltott műtétet hajtott végre magán és gyermekét anyjával, Negru Máriával és fivérével, Negru Iliével elásatta. Ugyanakkor az anyát és fiút is letartóztatták a bűnrészesség gyanújával. Ma vontá mindhármukat felelősségre az aradi törvényszék büntetőtanácsa, amely előtt azonban a terhükre rótt bűncselekményt mind a hárman tagadták. A huszonhat éves leány azt vallotta, hogy gyermeke halva született. A csendőrség előtt tett vallomásukat mind a hárman visszavonták a mai főtárgyaláson s azt hangoztatták, hogy beismerő vallomásukat annakidején csak a körülmények kényszerítő hatása alatt tették. A bíróság, miután nem látta bebizonyítotttnak a Negru család három tagja ellen emelt vádat, a vád és következményei alól felmentette őket és elrendelte, hogy a több hónap óta fogva levő Negrukat azonnal helyezzék szabadságra.

— **Uriasszony szállodai kalandja.** Burjánzik a prostitúció Aradon, Bankok valutaveszteségei, Megspóroltam a télikabátot, Kavarodás egy darab körül, Izraelita viccek, Szenzációs hírek, stb. című érdekes cikket közöl az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **Poloska sok van.** Lovas lakástisztító csak egy van Str. Oituz (III. u.) 30a.

— A mulatság vege — fogház. Hajas József lippai fődműves fél évvel ezelőtt nagyot mulatott Lippán. A mulatság következménye az lett, hogy Hajas alaposan elázott. Az ittas ember az éjszaka sötétjében megtámadta Szabó Imrét, akitől elvette a több ezer lelt tartalmazó tárcáját, óráját és láncát. A bíróság a mai tárgyaláson enyhítő körülménynek tudva be Hajas ittas állapotát és azt, hogy Szabó kára megtérült, Hajas Józsefet hat hónapi fogházra ítélte.

— Elítelt tolvaj. Kovács József táblalábú büntető tanácsa ma vonta felelősségre Sitka Ignác vaggongyári munkást, aki többrendbeli lopás büntetvével vádoltan állott a bíróság előtt. Sitka Solymoson és egy szomszéd községben rövid egymásutánban három helyen szedett össze nagyértékű ruhaneműket és egyéb tárgyakat. A lopott holmikat a lippai vásáron adta el 15 ezer leierért. A bíróság arra való tekintettel, hogy Sitka már az aradi ügyészség fogházában isült két ízben ugyancsak lopásért megbüntetve, ezt súlyosbító körülménynek tudva be, Sitkát 3 évi fogházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

EZ ARADI

Párbajozásból váltam!

A csálai erdő legöregebb szarvát halálra csapkodó alakok ülő maradványai se emlékeztek olyan párbajra, mint amilyenben a sorok közöttük tegnap szemérmélt szerencsésje volt. Mondják, hogy ebben az erdőben csak lóttak, ha párbajra került a sor. Rendszerint egy egész kis lyukba lóttak, azt is, a kényszerítő körülmények között, csak a levegőbe. A madarak előre megbeszélték, hogy közelről nézik a csálai pisztolypárbajokat, mert még őket se sikerült a teleknek leelőzni az ágról. Madarait szatirjáról, embert lövéséről, nem igaz? Egy-egy veréb röptében le is néz az ilyen golyókat. Az aradi csálai párbajok száz százalékos sérüléssel végződtek rendszerint. A harcmező hősei egészségesen elbocsáttattak, a madarak megint nevettek egyet, később, ha netán durranak egyet a levegő, oda se fűtöttek. — Megint egy lyukkal beljebb — gondolják és nem érdeklődtek tovább. Nem érdekelte őket minden kis lyuk, amit így beleerősztettek a fiamamentum iveri alá.

Ma délután azonban meglepő látást láttak a verebek, hogy verebek lóttak. Felem mezületenre vetkőzött úgy nézte a kardját, mint egy csálai Cyrano de Bergerék. Ezután nem golyóval volt szó, hanem kardról. Felem dideregve kért egy cigarettát. Nem lehet tudni, a hidegtől didergette, de egy fél mégse egy egész, adtam neki egy fél regált. Egy regét. Sugva, hogy a többiek ne lássák. A negyedik összecsapásnál felem ellentéte feje felett felette megnehezült az idő és a kardok járása. Egy komoly nyírtetés a további vita sorát elvágta. Pros vér folyt a mentére. Ad, vatta, géz: kész! A csálai ma

darak szédelegtek a csodálkozásból. Az egyik le is kiabált az ágról: nem gílt, csak kard volt! Ez egy világháborút járt madár volt, csak lövésre reagált. Feletem kibé-

Beszélgetés a prágai deáklánnyal

— Helena Sukulova a Vörös ökörbéli éjszakáról. —

Előttünk áll Helena Sukulova, a 19 éves prágai leány, akit az aradi Vörös ökör szállójában keddről szerdára virradó hajnalon brutálizáltak. Helénán barna kosztüm, szürke selyem nyakbavető, antilop sapka. Vöröses szőke haja kikandikál a sapka alól, a kék szeme kicsit zavart és egy kicsit szégyenlős pillantású.

— Rettentő éjszaka volt, — mondja. — Valahogy úgy képzeltem el az első szerelmet, mint egy messzi és furcsa álmot, amire felve és mégis gyönyörködve gondolt az ember. Amikor a konfliktus megállt a szálloda előtt, rögtön tudtam, hogy ez nem lehet a rendőrségi épület, hiszen Korcsmaajtó vezet be rajta. Addig, amíg a rendőrrel ide-oda kocsiztam nem mertem és nem akartam elhinni, hogy egy merénylő ül mellettem. Abban a pillanatban azonban, amikor megláttam a Vörös ökör szobaasszonyát, észrevettem egy pillantást is, amit Farkas a szobaasszonnyal kicserélt. Ebben a pillanatban benne volt az egész éjszakám története. Láttam, hogy ezek ketten megértik egymást, azt is merném mondani, hogy nem ez az első eset, a mikor összejárnak. Ettől a perctől kezdve óvatosan figyeltem a rendőr minden mozdulatait. Engem elkísért a szobámba, rámszártta az ajtót, azzal, hogy reggelre visszatér. Alig tíz percig feküdtem az ágyban, amikor újra kinyílt a szobaajtó és belépett rajta Farkas rendőr.

— Mit akar tőlem? — kérdeztem.

Farkas fölnevetett. — Itt felejtettem a keztyűmet, mondta és nyomban flosszákátott, hogy megkeresse. Tényleg, az egyik széken ott feküdt egy pár télikeztű, azt zsebredugta és akkor minden szó nélkül vetkőzni kezdett. Az elkövetkező percekre kín még visszaemlékezni is. Tény, hogy Farkas egy bikarejú ember, akivel szemben lehetetlen volt védekezni. Fojtogatott, letiport, amikor védekeztem, ütlegezni kezdett. Mindezt egészen biztosan hallotta ott kint a leskelődő szobaasszony, hiszen segítségért kiáltottam, sikoltottam és hörögtem. Ha nem játszott volna össze Szikiné a rendőrrel, akkor megmenthetett volna. Így kiszolgáltattott! Farkas aztán elment, harminc percre az elmenele után jött a detektiv, az is valami kifogással kezdte, aztán megígérte, hogy semmi bántódásom sem lesz, elmehetek holnap zavartalanul Aradról, csak adjam meg magam. Amikor tiltakoztam amikor kijelenttem, hogy minden írásom rendben van, akkor ő is erőszakra fogta a dolgot. Itt megint menten fel az a gond, hogy a történeteket részletezzem. Azt is borzalom elmesélni, hogy amikor Farkas rendőr másodszor tört be hozzám, milyen vadállati és embertelen eszközökkel kényszerített újra az engedelmességre. És a reggel, a menekülés a szom-

kultek. Ha két fél kibékül, az egy egész. Egész érdekes volt. Csak a madarak nem békültek ki. Igaz, hogy azok nem is verekszenek. (f. t.)

szédaimhoz, — borzalmas, — tuschtbar, tuschtbar.

A leszakított Sukulova Helén hangja zokogásba fulladt. Amikor azt kérdezzük, hogy mik a tervei, mihez fog majd most Prágában, így felelt:

— Nem tudom, nem tudom. Nem merek az anyám elé kerülni...

Szegény kis Sukulova, ezt úgy mondja, mintha teljete arról, ami történt...

Irodalom, művészet

N. Opre Geni hangversenye.

Ma este tartotta N. Opre Geni első önálló hangversenyt. A fiatal énekművésznőnek nem ez az első debütálása az aradi közönség előtt, számos hangversenyen, estélyen ragadtatta már el hallgatóságát szép altjával. Sötétszíneseztű, bársonyos, puha altja, mely úgy mélységeiben, mint a magas regiszterekben tisztán cseng, kiválóan iskolázott. A művésznő nemcsak hangjával, hanem érzéssel, teljes előadásával, mimikájával is kiérdemelte a minden száma után hosszan felzúgó tapsot. Műsorának összeállításánál nem a hangversenyek sablonját tartotta szem előtt. Érdekes volt Gretchaninov „Triste est le Steppe” tökéletesen művészi interpretálása. A dal borongós szláv érzéseinek tolmácsolása bravuros volt. Schubert „Erlkönig”-jének előadásában a ballada minden szépségét kihozta. Nagyszerű volt a Carmen—Habanerájának előadása, azt bizonyította, hogy N. Opre Geni csodálatosan jó Carmen lenne. Saint-Saens Sámson és Delilájának áriája, Massenet „Elegie”-je és még több dal és ária csak meggyőztek N. Opre Geni kiváló művészi képességeiről. Az estélyen közreműködött Bing János, akinek Rubinstein „Der Asra”-jával, Schubert „Wohin”-jének közvetlen finom előadásával és egy Strauss dal eléneklésével volt sikere. Bing szép hangjáért és művészi előadásáért jól kiérdemelt tapsokat kapott. Az énekszámok zongorakíséretét dr. Szelle Károly látta el művészettel, stílusosan. Mindkét előadó művész Gellnek Lotténak, a kitünő énekpedagógának a tanítványa volt. (b. d.)

Heti műsor. Hétfő: Nincs előadás. Kedd fél 8 órakor: Hollandi menyecske. C. bérlet. 10 és fél órai kezdéssel nagy kabaré Forró Pál budapesti író érdekes előadásával. Szerda: Tosca. A. bérlet. Csütörtök: d. u. 6 órakor: Éjjeli menedékhely. Munkás-előadás. Este 9 és fél órakor: Cserebere. Bérletszünet. Pénteken: Cserebere. B. bérlet. Szombaton d. u.: János vitéz. Este hét és fél

órai kezdéssel: Cserebere. C. bérlet. Este 10 és fél órakor: Pajkos diákok és nagy kabaré.

Latinka Elza képiállítása. Ma nyílt meg a Kulturpalotában Latinka Elza aradi festőművésznő képiállítása. A hatvan kép javarésze virágcsendélet. Latinka Elzának ez az erőssége s ezen a téren szép haladást ért el. Néhány virágcsendélete fejlett rajztudásáról, izlésről és színérzéről tesz tanubizonyságot. Kár, hogy a művésznő a festészet más terén is próbálkozik, amivel rontja a hatást. Figurális dolgai és tájképei nem ütnek meg azt a mértéket, amelyet a nyilvános kiállítás megkíván. A virágcsendélet terén azonban értékes dolgokat produkálhat kelő elmélyedés és tanulmányok után. Az mindenestre konstataható, hogy Latinka Elza tavaly óta sokat haladt és komolyan foglalkozik hivatásával. (—)

Korhü jelmezekben hozza színre a szezon legsikerültebb operettjét: a Fífit az aradi színház. A vezető szerepeket Galetta Ferenc, Halmos Mici és Balogh Böske játszik.

Barics Gyula felléptével kerül színre vasárnap este a rég nem látott Drótostót.

A magyar irodalom egyik legkimagaslóbb egyénisége: Forró Pál érkezik kedden Aradra s a színházban budapesti előadásai nyomán érdekes előadást tart a legaktuálisabb témákról. Beszél a táncról, a szerelemről, a divatról. Kabaré keretében mutatkozik be Aradon Forró Pál Jegyek elővételben a színház pénztáránál kaphatók.

Szenzációs operett-ujdonság, Cserebere kerül bemutatóra. Csütörtök este az aradi színházban.

Magyar szerzők a külföldi darabok ellen. Budapest. A Magyar Színpadi Szerzők mozgalma indítottak az ellen, hogy a színházak az eredeti darabok rovására a külföldi színpadi termékeket favorizálják. A budapesti színházaknál harminc elfogadott magyar darab van, amelyeknek egyrésze külföldön hamarabb kerül színre. A budapesti színházak azért mutatják be sürűbben a külföldi darabokat, mert két-háromszázezer korona pónalét kell fizetniük, ha a lekötött külföldi darab idejében nem kerül színre, míg a magyar szerzők átlag 25—50 ezer korona előleget kapnak.

Megszűnnek Budapesten a nyilvános főpróbák. Budapest. A budapesti színházakban az eddig szokásban volt nyilvános főpróbákat el fogják törölni. Ennek az az oka, hogy azok, akik hivatottak voltak arra, hogy a főpróbán jelen legyenek, épen azok rekedtek künir a nézőteréről, mert a nézőteret az illetéktelenek tömege töltötte meg zsufoolásig. Ezentul csak a színészek és a sajtó számára tartanak szigoruan zártkörű főpróbákat. A színészársadalom jelentékeny része Hegedüs Gyulával az élen, még a sajtófőpróba eltörlését is kívánják.

Karácsonyi fényképek! Elképzelni sem lehet kedvesebb meglepetést, mint egy szép fényképet. A fénykép ajándékozása azonfelül gazdaságos is, mert más ipari termékhez viszonyítva lényegesen olcsóbb. Nagy Géza fényképész műterme a gyermek főlvételekre való tekintettel reggeltől estig fűtve van. Főlvételek naponta (vasárnap is) d. e. 9-től fél 1-ig, d. u. 2-től 6-ig. Bejelentés szerint a déli és esti órákban is. Műterem Bul. Maria Regele (volt Andrássy-tér) 22. szám földszint. Megyeházzal szemben.

December hó 2-án
szombaton
NYILIK MEG!!

az újonnan átépített Simay-féle ártézi-fürdő

December hó 2-án
szombaton
NYILIK MEG!!

* Eminescu, a Párisban élő és romániai születésű hegedűművész, akit művészi körökben Aradon is sokan ismernek, december 8. és 9-ikén tartja hangversenyét. A zenei esemény híre oly gyorsan elterjedt a városban, hogy minden reklám nélkül máris tömegesen előjegyezték a helyeket. Jegyek szerdától kezdve már megválthatók Bloch cégnél.

* Kedden este a Hollandi menyecske kerül színre. A darab bevezető szerepeit Horváth Mici, Galletta Ferenc, Balog Böske és Sebestyén Jenő játsszák.

* A hyg. torna és klasszikus tánc-kurzusok meghosszabbítása. Zina Luca bécsi tanárnő tanítványai kérelmére január 15-ig marad Aradon. Ezáltal módjában áll újabb jelentkezőket, fiatal lányokat és felnőtteket, új hat heti kurzusra felvenni. Jelentkezések naponként 6—7 óráig a Str. General Dragalina utcai polgári leányiskola rajztermében, I. em.

* Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria (Andrássy-ter) No. 16., a Pannónia szállóval szemben, a modern fényképészet szükségleteinek és a n. é. közönség legkényesebb igényeinek megfelelően, fővárosi mintára teljesen újonnan lett átalakítva és berendezve, ahol a legkülönbözőbb felvételek, művészi felfogásban és kivitelben, a fényképészet legújabb eljárásai szerint, a legszebb kiállításban készülnek. Felhívjuk egyben a n. é. közönség szíves figyelmét a kapu alatti kiállításokra és a műteremben kiállított legújabb felvételeinkre. A műterem nyitva van egy hétköznapokon, mint vasár- és ünnepnapokon reggel 9 órától este fél 7 óráig (a déli órák alatt is.) D. u. 4 órától a felvételek villanvíny mellett eszközöltetnek.

Mozi.

* Vasárnap utoljára gyönyörködött a tengerek legendás hőse, Nemo kapitány, Verne Gyula mesebeli hőse.

* Szenzációs detektívdráma bemutatója lesz vasárnap az Urániában: Csavargók az éjben a címe ennek a monumentális filmnek, amelynek középpontjában Bobby Hill, a világhíres detektív áll. Az izgalmasan érdekes detektívregénynek, a mely vasárnap kerül bemutatásra, s még hétfőn és kedden marad műsoron az Urániában.

* Huszár Károly, az immár világszerte ismert Pufi az egyik főszereplője annak a pompás vígjátéknak, a melyt hétfőn mutat be az Apolló. Nagynénik szentháromsága címet viseli ez a kedves, derűsen vidám játék, amely egy ifjú leány szerelmi harcát adja s a fiatal szerelmes grófkisasszonyt Lotte Neumann személyesíti. Hétfőn mutatja be az Apolló a Nagynénik szentháromságát.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER

Rákosi Jenő örökségei.

(Az egy kanál tejfől, a rossz kávé és a harmadik utraváló.)

A most nyolcvanéves Rákosi Jenő, a magyar újságírók vezére, mondta el a tiszteletére rendezett egyik banketten a következő érdekes és tanulságos kis dolgot:

Gazdaember-nagyapjának két leánya volt. Szép mindkettő. Az egyik, aki később Rákosi Jenőnek lett az anyja, nagyon szeretetreméltó, a másik kevésbé szeretetreméltó. A leányok gazdasszonykodtak, sütöttek, főztek és kölesönösen olyankor buzgózkodtak ezen a téren, amikor vendég állt a házhoz, ami vasárnapként nem volt ritkaság. Egyik vasárnapon nagy izgalomban volt az egyik leány: olyan fiatalember érkezett vendégségbe, aki őt nagyon érdekelte. Meg is főzte az ebédet a legnagyobb gondtal és hogy semmi hiba ne találtassék, megkérte a testvérét, a nagyon szeretetreméltót, kóstolja végig a konyhában az enni-valót, niincs-e valamelyik étel valaminek a híjjával, vagy bőségével? Ez szívesen megtette, a kóstoló megtörtént és az ítélet ez volt:

— Ugyan kerlek, — volt az ideges válasz — egy kanál tejfőlért csak nem szaladok le a pincébe!

Nem hozta föl az egy kanál tejfőlét és nem is lett kifogástalan a káposztája.

— Ebből azt tanultam meg, — mondta Rákosi Jenő — hogy a hiányzó egy kanál tejfőlért mindig érdemes lemenni a pincébe. Ez az egyik örökségem.

A második örökséget egy nagynénjétől kapta. Kedves öreg hölgy volt, aki módfelett szerette a kávé. Akármilyen volt az ebéd, bármily bő és fényes, ő megfőzte utána még a maga kávécskáját, melyet egész délután szép lassan iszogatótt. Vendégségből tért haza egyszer a fiatal Rákosi Jenő és a néni megkérdezte:

— Jó volt-e az ebéd? Volt-e jó kávé is!

— Eh, hagyja el, néni, borzasztó rossz kávékat adtak.

— Fiam, a jó kávé mindenki megissza. A rossz kávékat kell meginni tudni.

Ez volt a második örökség. A harmadik pedig Rákosi Jenő apjának következő utraváló figyelmeztetése:

— Fiam, dolgozzál és húzd a szekeretted derékszakaadásig, de csak akkor, ha az Uristen hátulról tolja. Ha az Isten nem segít, akkor állj meg és pihenj.

Ez volt az örökség, amelyet Rákosi Jenő — egész élete és munkája

bizonyítja — megfogadott és nagy-szerűen kamatoztatott: mindig lement a pincébe az egy kanál tejfőlért, sohasem röstelt a fáradságot; sok rossz kávé ivott meg életében; húzta a szekerét derékszakaadásig és mert istenfélő, alázatos volt mindig, megsegítette az Ur.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (November 25.) Dollár 159.—, márka 0.03, szokol 4.95, dinár 2.29, francia frank 11.30, magyar kor. 0.0650, Kifizetések: Budapest 15.25, Bécs 450, Berlin 0.0225, Prága 5.—.

Bucuresti zárlat. (November 25.) Devizák: Páris 11.15, London 710.—, Newyork 157.—, Italia 7.28, Svájc 29.25, Prága 5.—, Bécs 2150, Berlin 0.0218, Budapest 0.0650. Valuták: Márka 0.0275, leval 0.08, török lira 0.78, font sterling 708.—, francia frank 11.20, svájci frank 29.50, lira 7.20, drachma 4.05, dinár 2.40, dollár 157.—, Napoleon 560.—, osztrák 0.0024, magyar korona 0.0650, szokol 495, lengyel márka 0.0120.

Zürichi nyitás. (November 25.) Berlin 0.0750, Newyork 538.—, London 2417.—, Páris 38.35, Milano 25.35, Prága 17.—, Budapest 0.2250, Zágráb 1.90, Varsó 0.0350, Bécs 0.0074, bélyegzett korona 0.0076.

Zürichi zárlat (November 25.) Berlin 0.076250, Newyork 537.50, London 2417, Páris 38.45, Milano 25.60, Prága 17, Budapest 0.2275, Zágráb 1.85, Bucuresti 3.45, Varsó 0.0350, Bécs 0.0074, osztrák bélyegzett korona 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegy zésel. (November 25.) Napoleon 8800, dinár 30.40—32, angol font 10.600—900, dollár 2350—2425, holland forint 928—943, márka 0.3750—0.4250, lei 15.50—16.50, lira 110—115, francia frank 163—174, szokol 74.25—78.25, lengyel márka 0.1550—1650, Bécs 0.0355—365, osztrák korona 0.0350—0.0365, svájci frank 440—445.

Aradi ingatlan-forgalom. Póthof János és neje eladták a Str. Gh. Spiru 17. sz. házat 38000 leiert Gábor András és nejének. — Lengyel Ferencné és Lengyel Anna eladták a Str. Domna Purgly 60. sz. házat 30000 leiert özv. Mádi Józsefnének. — Sikovanyecz Petru Pavel eladott 17 hold 1222 négyszögöl szántót 130000 leiert Rottár Karácson és nejének. — Gábor János és neje eladták a Calea Pecica-i 238 négyszögölnyi telküket 30000 leiert a Vegyi ipar olaj és őrlőmalom Géza Lengyel aradi cégnek. — Székely Ferencné eladta a Str. Savu Raicu 94a. sz. házat 75000 leiert Tamaskó Péter és nejének.

Áruforgalom Románia és Németország között. Bucuresti. A jövő héten konferencia lesz Bressauba, amelynek célja, hogy Németország és Románia között az áruforgalmat rendezzék.

BUDAPESTI LEVÉL.

(Néhány szó a pillangókról és a nők demokráciájáról.)

Hyeinkor annyi siratnivaló van. Siratjuk elsősorban a nyarat, a fa levelet, a tengerpartot, a júliusi vídamságot, a balatoni flörtöt és sok más kedves apróságot, melynek elmulása minden lelkét többé-kevésbé mélabussá tesz. A budapesti utcák megátalkodott vándora azonban nem merenghet ilyen emlékeken, hiszen ő a telet, a nyarat, a tavaszt és az ősz egyaránt Budapestten tölti, s itt ebben a városban egyesek szerint minden örök kévaló. Mégis van valami itt Budapestben, ami a hideg idők beálltával egyszerre nyomtalanul eltűnik. Ez a nők demokráciája.

Nem kell megjedni. Itt nincs politikáról szó. Ez egy olyan demokrácia, amely tavasszal a május első sugárzására köszönt be. Hyeinkor ugyanis a könnyű nyári ruhák idején jóformán megszűnik a társadalmi különbség a nők között. Tavasszal és nyáron minden nő csinos. A vagyontos uriaszony és a kis masamód lenge krepdesin ruhái egyaránt kedvesek. A grenadim sem tartozott a legdrágább dolgok közé, a fehér harisnya és fehér vászoncipő osztálykülönbség nélkül simult a karsu bokákra, a tavalyi szakmakalapot pedig az egyes szegénylányok — és vajjon melyik szegény leány nem ügyes? — pompásan tudták az idej viszonyokhoz alkalmazni. Szóval a kánikula napjaiban nem volt nehéz jól öltözködni; különben is a nap egyforma előkelő bronzbarnaságot varázsolt minden nő arcára s azt valóban nem lehetett ellenőrizni, hogy a nyári indiánbort a Balatonon, a szigeti strandon, vagy az óbudai olcsó homokfövényben szerették-e a hölgyek.

Röviden: a nyár úgy vonult be a budapesti nők közé, mint hólmí költői igazságszolgáltatás s a demokráciának ez a fajtája kellemessé, vidámmá tette a nyári Budapestet. Sajnos, a hideg újból meghozta a maga nagy társadalmi átalakulását. A Kosztüm probléma már igen súlyos dolog, s az irodák, boltok, műhelyek kisleányai pillangóból egyszerre hernyóvá vedlettek vissza. A havas utcán már nem jó a fehér vászoncipő, s a nyári korzó lenge, átlátzó kis tündérei most félig letaposott sarokkal sietnek a hivatalba. A fazon, mely minden szabóművészet gerince, bizony nagyon megszenvedti a házivarrónót, így az

Női és leányka téli felöltő ujdonságok legjutányosabban beszerezhetők:

IULIU PLESZ GYULA

Központi ruházati üzlet ARAD, Strada Col. Piriol 3. (Vörösmarty-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. — Allandó nagy választék Caracul Püfosh kabátokban. 959

Némó kapitány

Csodás tengeri fejtételek. A legnagyobb feltűnést keltett filmek egyike
ma vasárnap utóljára

az Apollo-ban.

"Csavargók az éjben"

Szenzációs detektív - dráma a film-technika legbámulatosabb trükkjeivel.
Ma vasárnap, hétfőn és kedden

az URANIA-BAN.

otthoni munkát: a posztóval és a kabáttal már nem lehet olyan könnyen bánni, mint a könnyű nyári kelmékkel, amelyekhez elég volt egy-két öltés, hiszen maguktól felvették a test körvonalait.

A nyári demokrácia után megérkezett a reakció. Amyira, hogy most már husz lépésnyi távolságról meg lehet állapítani egy-egy hölgy vagyoni viszonyait. A tözsde és a kereskedelem újból előtérbe nyomul; a nehéz papírok ugrását egy-egy hanyagul omló prém alakjában látjuk viszont, a hölgyek legújabb divatu fekete Hamlet-köpenyei pedig bölcsen megfontolt üzletekről suttognak. A többiek ezzel szemben újból koptattak és szegényesek. Előlről kezdődik a sok küzdelem és szomorú leleményesség, amellyel felszínen akarják tartani magukat. Eredmény: egy csomó átalakított ruha, kifordított régi szövet, fakó bársonykalap s egy külvárosi suszternél nagynehezen megrendelt vasárnapi cipő. Mennyi gond rajzik most a kis női fejcskékben, hiszen a hideg áttörte a könnyű nyári győzelmek frontját, s most érzik szegények hogy a nők létért való divatküzdelmében alulmaradtak. A fél határozottan osztálypolitikát folytat, s ők most várják a nagy társadalmi forradalmat, a tavaszi feltámadást.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekt nem vállalunk felelősséget.

Ertesítés!

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy az Aradul-Noun (Új-Aradon), Fő-utca 169. sz. alatt levő jóhírnevű Jochium-féle cipész-üzletet átvettem. Jutányos árban készítem a legjobb anyagból a legmodernebb cipőket. 5734

Szives pártfogást kér

ROMANZ GÁSPAR.

Ertesítés!

Fehér báránycsőr

gyermek kabát

rendelésre készül.

Különféle

róka bőrálló kapható.

Z. JOANOVITS TERÉZ, szücs

Str. Mooloni (Orczy-u.) 6. sz. 5767

Jeanovits Antal

szücs-cég

a tévedések elkerülése miatt közli igen t. vevőivel, hogy megrendeléseket nem lakásán, hanem a régi üzlethelyiségben

Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3.

Neuman-ház vesz fel. 5789

Figyelem! Újból megnyitott! Figyelem!

MANDL papirüzlet

Bul. Reg. Ferdinand (Boros Beni-tér) 15. Dengli-ház.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű papír, írószer, képeslapok és irodai cikkekben. Gyönyörű karácsonya díszek és mesekönyvek. 5766

MANDL PAPIRÜZLET

Bul. Reg. Ferdinand (Boros B-tér) 15.

Nagy téli elárúsítás!

„RENAISSANCE“

Str. Bratislav 2. Nisorná paleta. Weltzer-u. 2. divatárházában

Három méter gyapju szövet női kabátra	L 500.-
Három méter gyapju szövet férfi kabátra	L 580.-
Bársony flanellek szép mintákban	31.-
Jutta futószőnyeg	75.-
1 pár téli bélelt férfi és női keztyű	40.-
Gyermek patent harisnya	15.-
140 cm. Velour szövet	290.-
140 cm. 1-a fekete Vattelin	125.-
Silskin kabát plüssök, fekete Velour chiffon angol Velour szövetek minden színben, selyem és fátol harisnyák, crép de chen és triko selymek legolcsóbb bevásárlási forrása.	12588
Ugyanott Karpolez Zsigmond angol uriszabósága.	
Valódi angol szövetek nagy választéka	

PARISI

legújabb modellek

TOILETTEK

PALETOK

SZORMEKABATOK

HOLZER

DIVATÁRHÁZBAN

Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 9. 11938

Használt ólom

megvételre keresetlik.

CSÁKY

ÓRAS-ÉKSZERÉSZ ÉS VÉSNÖK

ARAD.

STR. MORIA (SZŐBENYI-UTCA) 1. SZ.
LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA
ELSORANGU ÓRAS ÉS VÉSNÖK MŰTEREM.
ARANYAT, EZUSTOT LEGMAGASABB ÁRON 0000 VESZI 0000

„KELET“

NYELV- ÉS KÖNYVTUDÁS

Német

könyvujdonságok

érkeztek nagy választékban.

TERPENTIN

lengyel gyártmány, bármilyen mennyiségben azonnal szállítható

Erdős József és Társa

festék- és vegyszertárolók nagykereskedése 11998

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 28. szám.

Táviratelm: Erjéta.

EGY ariszoba fotelgarnitúra,

irodába is alkalmas,

olcsón eladó.

Érdeklődni: Bulev. Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 28. szám alatti irodában. 12578

Figyelem! Figyelem!

Tüzifa

ölenként és aprítva, kőszén és faszén

kivánatra házhoz szállítva, bármilyen mennyiségben pontos kiszolgálás mellett kapható:

HERCZEGH & COMP.

tüzifa, kőszén és faszén-kereskedőknél

Str. Marasesti (Kossuth-u.) 65.

Rendeléseket a telepen, vagy telefonon: 316. szám alatt kérjük leadni. 12479

Olcsó használt 12587

vashordók

200-300 literig kaphatók

SZEKELY V.

ARADON, Str. Coahao (Wesselényi-u.) 48.

Erdélyi jól bevezetett bőrgyár

3-400 ezer Leiel keresődekeltséget garanciális bi ztosi tékkel.

Ajánlatok „Bőrgyár” jellege alatt a kiadóba

Az előkelő világ cipőkrémje

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSBAB EGO TÖKELETES VILÁGÍTÁS!

Női confectio, jemperek szövetek első árakon:

„PARISI“ Modellházban.

Fettik József

kárpitos és díszítő
Bulv. Maria Reg. 80.
Fischer Elm. palota.

Vállalja új munkák elkészítését, régiak feldolgozását, javításokat.

Szolid
35 munkája
ismert.

Lakás díszítés.
Függönyök készítése
elszöndöli ízléssel.

Tritthaler Ferenc

építészeti irodája Str. Cosbuc (Weeselőczy-utca) 47.

Vállalja minden ez szakba vágó munkák készítését a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig.

Tervek és költségvetések kívánatra elkészülnek.

Legyőző fehérek tesznek a fuzal, ha földes-tila

MARGIT FOGPASZTAT

Használj Egy tubus ára 8 Lét. Kapható:
Dr. FÖLDES gyógyszerertárban.

Esküvői, névnap
és egyéb
alkalmi ajándékok,
schweizi órák
legnagyobb választékban kaphatók:
Losonczy óra- és órszerőztető
Arad, Piata Avram Janou I, Szabadság-tér.
Órák és órszerés javítás
teljeskörű melletti esztétizálás. Brillánsok, arany és ezüst tárgyakért legmagasabb árak fizet.

FELTER TERÉZ

kozmetikai intézete ARAD, 12974
Strada Motianu (Ferry-uj) 4.
Hajszálak végleges eltávolítása, arcápolás.
Hölgylétrejárt, hajfestés, manikűr.

SZOLLO-OLTVANYOKAT

Amerikai alanyvesszőket
elszöndöli minőségben, a faj arányos-
és tisztaságáért jótállva, ajánl
GASPARI Fr., Medgyes.
Kéjgyűzők Kivánatra. 4840

TALPAK,

BOROK, SZANDALOK nagyban elárultatás.
Vizonteladóknek óriási árkedvezmény.
TAFROF SEBESTYEN-nél, viaduktra! azombon

**Vaskereskedők
Fűszerkereskedők**

Trágyavillák és szénavillák
Fuvartengelyek
Bodronyszegrek minden méretben
Pátkó sarkok
Reszelők és csavarák
Méterpálcák, hitelesítő
Gépolások: csontolaj
Gummi tömlők és lemezek
Küngerit és asbest
Műszaki cikkek
Timsó, kristályos
Borax és salmiák
Gyanta, Minium vassal
Carbid, Lenolajkence (Firniesz)
Kénepek
E. Sz. G. E. Géposztálya
műszaki nagykereskedés
Sibiu (Nagyszében) Só-utca 22.

Hölgyeknek mindennapi használatára.
Úrasszonyok beroválkozás után
ajánljuk a
HELACITOT
Lisztes és szesz szőcs, egyszerű le-
mosásra csodás szőcs, mintha va-
lami lehetet finomságu hatással volna
borovna. (Műszerek) alkák pár nap
alatt ebuvának. — Legártalmatlanabb
arcszépítő. — Készíti
Dr. Földes és Heins Margitrusz gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 28.
Arad—Uj-Mezőre. 12091

Próba babák
A legdivatosebb formá-
ban és minden bőség-
ben megérkeztek a
„Színházi
Versenybazárban”
darábja állványval
együtt
Lej 300.—
Vizonteladóknek ár-
kedvezmény. Ugyanott
JÁTEKBABA-KLINIKA
is van, bármily törött
babák újjá alakítottak
SZÍNHÁZI VERSENY-
BAZAR,
Piata Avram Janou (Sza-
badság-tér) 22. 6704

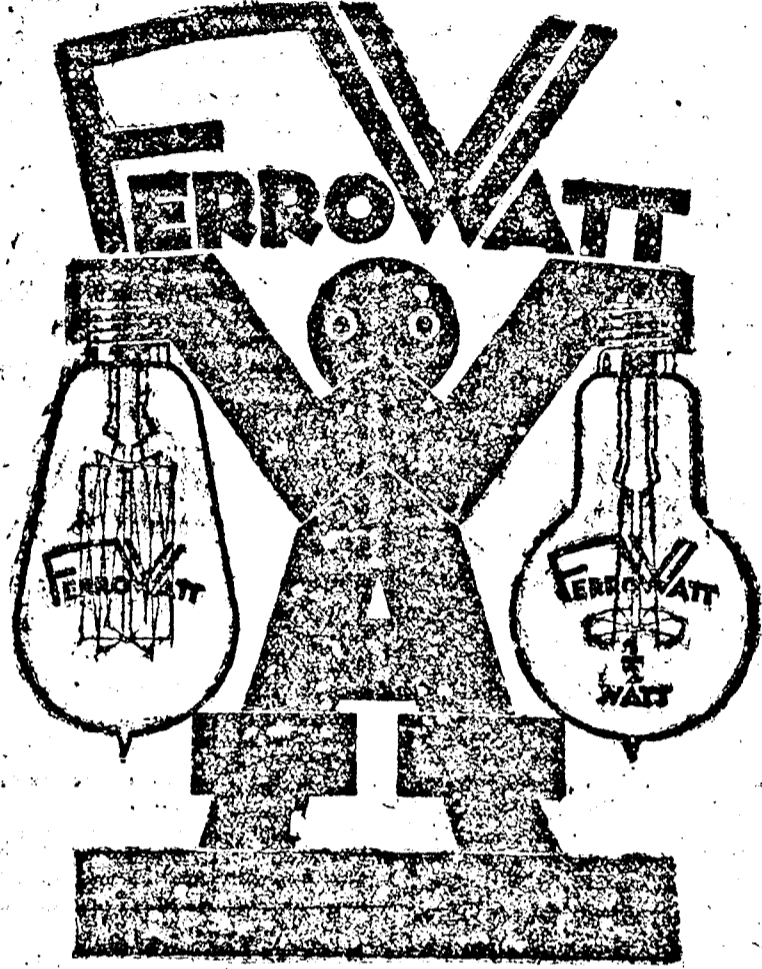
Virág Kálmán

épitőmester
ARAD, Bul. Carol I. 59. sz.
tervezéseket, építkezéseket, átalaki-
tásokat és javításokat méltányos
árak mellett vállalja. 6426

DAMPFKESSEL

mit 40 Quadratmeter Heizfläche 10
Atm. Druck möglich mit Überhitzer
wird zu kaufen gesucht.
Angebote werden unter Chiffre
„DAMPFKESSEL“ an die Administration
dieses Blattes erbeten. 5607

Wir suchen pro Frühjahr (1. April
1923.) zur technischen Leitung unserer
Dampfziegelei u. Dachziegeleifabrik einen
ZIEGELI-MASCHINEN INGENIEUR
od. BETRIEBSLEITER
militärfrei, ledig od. verheiratet womög-
lich der deutschen, rumänischen u. un-
garischen Sprache mächtig mit langjähr-
gen reichen Erfahrungen in Dampfziege-
leien u. Dachziegel — Fabriken wohl
vertraut mit der Instandhaltung sämtl.
Aufbereitungs — Maschinen als auch
mit deren rationellen Arbeitsweise so-
wie mit den mod. Fortschritten im Be-
trieb v. Ziegeleianlagen.
Derselbe muss auch mit dem Bren-
nen v. Mauersteinen und Dachziegeln
im Ringofen vollständig vertraut sein,
die Buchführung verstehen u. falls er-
forderlich auch selbst Hand anlegen
können.
Offerte mit Gehaltsansprüche, Zeug-
nisabschriften, Beschreibung des bishe-
rigen Lebenslaufes, Angabe des Bil-
dungsgrades und Referenzen sind unter
Chiffre „Betriebsleiter“ an die Admi-
nistration dieses Blattes zu richten. 5606

a kvallitás-lámpa.
Aki takarékoskodni akar, az csak az
ilyen félwattos lámpát használja.

Fraji DEUTSCH Testvérek

nemzetközi szállítók
Arad, Strada G. Lazar (Simonyi-utca) 13. sz.
Wien-ből és Budapestről hetenkint többször
indítunk gyűjtővagonokat Aradra és Erdély más
állomásaira. — Rövid időközönként indítunk gyűjtő-
vagonokat Aradról Budapestre, továbbítással
saját telepeink által, a külföld bármely állomására.
Elsősős díjtételek, legrövideob szállítási határidő, pontos kiszolgálás.
Sürgőnyeim: Deutschped.
Saját telepek: Csoj, Wien, Budapest, Orade-Mare, Braszov, Orsova, Szolnok.

**ARADI KERESKEDŐK TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZETÉNEK
BANK ÉS VALTÖÜZLETE**

Sürgöny és
röv. telefon cím **DEVISA BANK**
1923 Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 7.
Legelőnyösebb átutalásokat eszközöli az összes kül-
földi piacokra. Folyószámla és takarékbetétek.

Utleveléket 45 lelért láttamozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet, főtér és
Weiss Dávid nagykereskedése Str. Máraşesti (Kossuth-utca.)

Legolcsóbb, legszebb
és legtartósabb cipők a „Transylvánia” cipőgyár
Piata Avram Janou 14. szám alatti
lerakatában kaphatók. :- Diákok
kedvezményben részesülnek. 12281
Mérték szerinti megrendelések a gyárban eszközöltetnek.

Vizumozásokat a leggyorsabban **45 Leiert** vállalom. :: Üzleti megbízásokat Wallinger-irodában, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 10. Clujon szintén elintézek. Bővebbet

Veszek régi hamis fogakat és egész fogsorokat
Kun ékszerész.
Minden nő használjon
SERAIL CREMET
ha azt akarja, hogy szép és tiszta arca legyen. Kapható nappali és éjjeli használatra: 12171
a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

JEANETTA MOHR
fogorvos, fogtechnikus, Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8-12, 2-7-ig.
Minden csütörtökön az ügyfeleknek ingyen foghúzás. 12041

Sz. Juhász Margit
női divat-terme 5769
Calea Radnei (Radnai-ut) 36. alatt
ujból megnyílt.

Tóth György
építési vállalkozó 5574
Strada Marasesti No. 56.
Tervez, épít, átalakít
Kérjen költségvetést.
Nr. 2123-1922.

ANUNTI CONTABIL
Archivar, Dactilografa și de Supraveghetori de vie sunt posturi la Regiunea I. Viticole Ceala-Arad. 12587
Regiunea I. Viticole.

Megnyílt a
„Banca Viticola a Romana
Sucursala“ 12475
minta borpincészete
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 15.
Exportpincészetek: Maderádon, Sírján, Covașton, ahol elsőrendű aradhegy-aljai borok bármily mennyiségben kaphatók a legjutányosabb napi áron felelősségteljes kiszolgálás mellett.

Wir suchen zum baldmöglichsten Antritt einen jungen energischen
ZIEGELMASCHINENMASCHINISTEN

für Dampfmaschine mit Hoch, Niederdruck u. Condensation welcher militärfrei, ledig od. verheiratet sein kann, reiche langjährige Erfahrungen in Dampfziegeleien und Dachziegelfabriken besitzt.

Derselbe soll mit der Instandhaltung sämtl. Aufbereitungs maschinen vollkommen vertraut sein. Mit Revolver Falzriegel-pressen mit Autom. Putzapparat und Autom. Bieberschwanz-Abschneider längere Jahre gearbeitet haben. Mutterformen construiren u. Bieberschwanzmundstücke verfertigen, auf der Drehbank selbständig arbeiten, so auch mit Benzinmotor arbeiten und im Stande halten können.
Offerte mit Gehaltsansprüche, Zeugnisabschriften, Angabe des Bildungsgrades u. Beschreibung des bisherigen Lebenslaufes sind unter Chiffer „Ziegelmaschinenist“ an die Administration dieses Blattes zu richten. 5609

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKRUHA TELEP.
Iskolaruhák, fiu télikabátok, férfi-ökönyök, raglánok, télikabátok, szőr-més bekecsék, bőrkabátok esőköpenyek nagy választékban. 2445
Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.
SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piata Avram Jancu (Szabadság-tér, Színház-épület.)

Viseljen sok előnye
m i a f i
PALMA
kaucsuk cipő-
sarkot és cipő-
talpat
12861

Automobil majdnem új
25 HP
négy üléss
Praga villanyvilágítással.
Bővebbet hétfőn 9 órától 11-ig
Fehér Keresztben. Szoba 41.

Neurolin
és egyéb gyógyszeres és sósborszeszes
lívegeket magas áron átvesz
gyógyszertár Piata Ca-
tedralet (Tökölly-tér.) 12479

Földvevők figyelmébe !!
Eladó 94 hold tanyás birtok, jó termőföld, kisajátítás alól mentes, 4500 Leiert holdanként azonnal átvehető. — Arad közelében 30 kat. hold prima föld. Díjtalan felvilágosítással szolgál HAASZ-iroda Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. szám. 11773

„Banat“ hirdetés
Wilhelm Feuchtwang,
Repr. d. F. Goitein,
Michael & Co., Wien,
Timisoara IV., Hunyadi-ut 5. sz.

Vegyí cikkek nagyban eladása

Szállít tomesvári raktárából:
Antichlor krist.
Chlorbarium
Chromtímso
Hamuzsir
Keserűsö (Salamarus)
Lithopone
Minium
Olomázag
Salétrom
Salmiák darab és krist.
Sosav stb. stb. 11472

URADALMI TEJ
állandóan kapható délelőtt
az 5741
Aradi Tejsarnokban
Str. Crișan (Karolina-u.) 8.

Aktkártyák.
10,000 osztrák korona előzetes be-
küldése után portómentesen, disz-
krétén csomagolva kap művészi
képekből egy sorozatot. Viszont-
elárusítók kerestetnek. 5760
Otto Stary kiadóvállalata **Wien XX/37**

Ezuton közlöm tisztelt vevőimmel,
hogy az egész ideény folyamán állandóan

fris
narancs és citrom
kapható aradi raktáramban
BARTHMES VIKTOR
mint a Hajduska A. és Társa cég aradi
képviselője. 12587
ARAD, Strada Alexandri 3.
Telefon 208. :: Eladás csak nagyban!

Eladók!
Bérházak, magánházak, üzletházak 2-6
szobás lakásokkal. — Gazdálkodásra
alkalmas ház 4 szobás modern lakással,
nagy istálló, 2 holdas kerttel. — Mü-
malom legjobb buzatermő vidéken. —
Hát járatu henger-malom vám- és ke-
reskedelmi őrléssel. — Két gőzmalom,
fűszerüzletek, vendéglők, kávéházak. —
Ménesen 4 és fél holdas uri szőlő kol-
nával, teljes felszereléssel. — Páncotan
egy 8 holdas uri szőlő kolnával, teljes
felszereléssel. Díjtalan felvilágosítással
szolgál HAASZ-iroda Str. Románului
(Zrinyi-utca) 6. szám. 11773

Csunya nők szépek, szép nők szebbek
lesznek a **HAJÓS-ÉTE**
DORÉ-CRÉME
használat után. 1923
Hajfestő „Melogen“
ellámentlegjobb gyártmányu fekete és barna
színekben. Ára 36 K. Fentli szerek kaphatók
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

„PERFECT“
gummaibélyegző gyár, vésztől szűn-
tőzet, domborműnyomda Arad, Strada
Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8. sz. 12811

ARAD legnagyobb
KEFE- és KOSÁR-ÁRUHAZA
Óriási árukészlet.
Legjutányosabb árak.
Nadszékhonás.
Krebs si Moskovitz volt VAKOK
boltja. Arad, 12841
Str. Gen. Grigorescu (Labejty-u.) Neman-ház

LANDBOTE
Bauern, Volksbote és Marien Kalen-
der, Brassói Lapok naptára kizáróla-
gos egyedárusítását átvettük Arad és
környékére magas rabattal szállítunk
// viszontelárusítóknak. //
Kelet hírlapiroda, Arad

FLORA LIQUEUR ARAD

Villanyberendezéseket
ugy helyben mint vidéken elvállal:
Návrády Ede villanyszerelő Arad,
Str. Metlanu (Forrai-
utca). Vuloán: Strada Gara. 5704

Gyűjtőwaggont
felelőség mellett
biztosítással indit
a napokban, a következő vonalakon:
Arad-Budapest
Arad-Wien
Arad-Prag
Arad-Pozsony
(Bratislava)
Arad-Triest.

Átvesz mindennemű áruk és in-
góságok szállítását és továbbítását
Mauritio Rubinstein mér-
nemzetközi szállítási irodája
ARAD, 12711
Minorita-palota.

Németh Sándor és Társa saját gyártmányu csokoládé, bonbon és dessert áru gyári lerakatát tekintse meg. ARAD, báró Bohus-palota, Apollo mozi mellett

Csodaszép
csillogó

Karácsonyfa-diszek

Óriási választékban, rendkívül olcsó árban
(tucatanként 15.- Lelettől kezdve)
szerezhető be, míg a készlet tart

MERCEDES-nél,

Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 6. szám.
Viszonteladónak nagy árkedvezmény.

Tekintse meg vasárnap egész nap este 10-ig Bársony kirakatait Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18.

Apró hirdetések.

Levelezés.

"PRÓBÁLJUK MEG" jellegre levél van kérem átvenni. 5790

SAJÁT KÁVÉHAZZAL rendelkező ur-ember oly urleány, vagy özvegy komoly ismeretséget keresi, ki 70-80.000 lelei rendelkezik. Teljes című leveleket "Rózsa" jellegre a kiadóba kér. 5778

Alkalmazás.

KERESÉK azonnali belépésre egy jó szakácsnét. Bővebbet Berger és Eichner Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 3. 5701

VARRÓNÓ nézőkhöz ajánlkozik fehér és felsőruha készítésére. Cím: Strada Capitán Ignatie (Kapa-utca) 45a) Sternáknénál. 5743

MAGÁNYOS ASSZONY házmeesternek ajánlkozik. Cím a kiadóban. 5753

TISZTESSÉGES, szorgalmas leány üzletbe, ki háztartásban is segédkezik, bizonyítvánnyal felvétetik Markovits Ida, Calea Saguna (Varjassy-utca) 52. 5759

ÉRETTSÉGIZETT fiatalember, magyar és német nyelvet bír, gyakornoki állást keres. Cím kiadóhivatalban. 5761

JÓ bizonyítványokkal rendelkező urasági inas állást keres. Címeket a kiadóba kér. 5758

IRODÁBA, vagy magányos urnál takarítást vállalok. Cím Wallinger hirdetőjében. 12478

GYERMEKTELEN jobb urházhhoz perfect szobaleány azonnal belépne. Cím Wallinger hirdetőjében. 12478

HORGOLÁSHOZ, varrónőhoz értes urleányt keresek. Cím Strada Cotului (Könyök-utca) 6. földszint 5. 5776

SZOLID, feltétlenül megbízható német nyelvűt keresek 9 éves leány és egy éves fiú mellé, aki háztartásában is segédkezik. Csakis bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezzenek személyesen. Cím a kiadóban. 5774

SEGÉD a rózsás és fonál áru szakmából felvétetik. Ajánlatok Leopold Wohlberg Arad, Bul. Reg. Ferdinand 22. 5770

JÓIRÁSÚ fiatalember alkalmazást nyer Weisz és Haasz szállítóknál. 5771

KÖZÉPKORU nő keresetik vidékre beteges férfi mellé házi felattal. Jelentkezések Bulev. Gen. Draguina (Aponyi-körút) 8. II. emelet 11. 5778

PERFEKT magyar-német gépírónét keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok "Komoty" jellegre Kelet hírlap-irodába. 12588

MEGBÍZHATÓ mindenféle főzőnő csakis könyvvél és egy bejárónó felvétetik. Bulevardul Carol I. (Erzsébet-körút) 25. Wolf. 5783

GYERMEKKOCSIK festését, gummirázását, fedélkészítését vállalom. Str. Bolinteanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgyár mögött. 5784

TÜCHTIGE Kinderpflegerin mit den besten Wiener Zeugnisse und ungarische, sehr verlässlich und gewissenhaft, sucht Stelle zu kleine Kinder. Adresse in Kelet Annonzenbüro. 12588

KENYÉRKIHORDÓKAT felvesz a Dózsa-kenyérgyár. 5782

INTELLIGENS német kisasszony egy kisleány mellé keresetik. Cím a kiadóhivatalban. 5780

ÜGYES szobaleányt keresek azonnala Salgó, Strada Crisan (Karolina-utca) 5. 5788

ELSŐRENĐÜ mészáros és hentessegéd magas fizetéssel azonnal felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 12479

Vétel és eladás.

HÁROM PÁR alpaca evőeszköz, poharak, porcellán dísz tárgyak, ágyhuzatok eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb. 1000

KERESÉK megvételre 8 és 8 lóerős benzín, vagy nyersolajmotort bármilyen rossz állapotban. Szterek főgépész Macea. 5768

EBÉDLŐ diván, szék, szék, olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 12478

SZÖNYEG, világos drapp szín 2-8 eladó. Calea Aurel Vlaicu (Hindenburg-ut) 27. 5777

MADÁRKALITKA megvételre keresetik. Str. Mocioni (Orczy-utca) 10. 5773

PIANINO, elsőrangú, német, eladó. Str. Tribunalul Axente (Damjanich-utca) 14. 11818

GYERMEKKOCSI, fekvő-ülő, mikélezett, bőrpárnázattal, jókarban eladó. Calea Aurel Vlaicu 21. I. emelet. 5786

SZÉP SZILSZKIN-BUNDA eladó. Megtekinthető délutáni órákban Piata Pestelor (Hál-tér) 12a) 5781

MAGYAR, NÉMET, angol, francia könyvek, 6X9-es fényképező gép olcsón eladó. Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 8. lémelet 16. 5787

EGY 10-es számú Wertheim-kassza egészben eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5785

TELJESEN jókarban levő automobil-bunda, kocsi-bunda és kocsi ruha eladó. Cím a kiadóban. 318

PÁLINKAFŐZŐ ŐSTÖK 90 literrel 300 literig kaphatók Frati Burza vaskereskedésében Aradon. 5752

CSUTKADARAJÓ ELADÓ Olajos (Győrök) Pó-ut 72. 5744

EGY nagy íróasztal eladó Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. I. em. 5742

PÉNZSEKRENY, fürdőkád, jókarban eladó. Bővebbet Strada Moise Nicoară No. 10. Gross. 5754

SALETROM, vegytisztító hűsítőszert Szondy gyógyszerár Str. Consistorului (Batthyány-utca) sarok. 5756

TELJESEN jó állapotban levő oposum bunda, egy perzsa kabát, többféle butorok eladó. — Strada Consistorului (Batthyány-utca) 17a) udvarban. 5779

CSEPLŐSEKRENY Hofherr 8 HP. hozzá eredeti tíz légkörös magánjáró Umrath, továbbá lokomobil, 12-ös Nokolson, Kovács Soma és Társánál Arad. 5762

MICHELIN CABLE autógumik leszállított árakon Kovács Soma és Társánál Aradon. 5763

KARÁCSONYI BEVÁSÁRLÁSI forrás papír és díszdolgokban legolcsóbban Mandl papírüzlet Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 15. 5766

NUTRIA kabát béles eladó. Megtekinthető szíveségből Austerveil Mór üzletében Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér.) 5739

VILÁGOS, komplett, modern hálószoba eladó. Szirmai, Strada Tribunalul Axente (Damjanich-utca) 14. 11818

BUTOR, tulhalmozott raktár miatt, ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wlegenfeld, Str. Eminesca (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

TEKERCS CSOMAGOLÓ PÁPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Krieser papírkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

IROGÉPEK, kellekék javítóműhely, Copyingoffice Szegfűnd, Str. Luther-utca 1. Telefon 111. 4588

MŰTÁROYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szirmaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legnagyobb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

VEHET, ELADHAT, CSERELHETI műtárgyak, szobrok, szőnyegek, porcellán ritkaságok, antik butorok kiállítás. Szép művészeti Szalon. Ortutay-palota, Str. Eminesca (Deák Ferenc-utca) 29. 11911

MINDENNEMŰ ÉKSZERT. gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

FESTMÉNYEK (ujak, kiváló művészek-től) érkeztek Kerpel műkereskedésébe. Ugyanott 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 12871

EGY elegáns, négy személyes csukott kocsi, modern gyártmányu, majdnem új állapotban eladó, Schamberger kocsi-gyár. 5587

BABAPARÓKÁK, gyönyörű kivitelben, hajfonatok nagy választékban legolcsóbban Fischernél, Strada Mărăsesi (Kossuth-utca) 58. Rendőrprefekturán túl. 5623

ELADÓ 2 darab Umrath cseplőgarnitúra kitűnő karban, egyik magánjáró és egy darab teher, vagy luxus autó. 16-20 HP. két hengeres Schascha motorral. Cím a kiadóban. 5671

SZIJGYÁRTÓ-GÉP, alig használt, Koch és Popen, olcsón eladó. Cím kiadóhivatalban. 5757

HASZNÁLT épület gerenda, ajtó tokok és ablakok jutányos áron eladó. Bővebbet Hanzu drogeria. 5709

SZÖRMÉT, fehérneműt, szőnyegeket, mindennemű lakás berendezéseket vesz és elad Comissio Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5723

KÖNYVET és kottát (nagy tömegben) olcsón árusít Kerpel könyvüzlete — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. 12703

Ingatlan.

STRADA GELU (Álmos-utca) 5. számú ház két lakással sürgősen eladó. 5748

KERESÉK megbízóim részére malmot, erdőt, kitermelt tüzi és szerszámit. — Eladó Lipova (Lippa) Pó-uton több ház üzlettel, elfoglalható lakással. — Földek 2-100 holdig. Arató ügyvédség irodája Lipova (Lippa.) 5749

Üzletek.

ELADÓ, vagy bérebe kiadó egy új, két járatú sikszitá gőzmalom, állomáshoz közel jó árlékkal. Cím a kiadóhivatalban. 5672

ALKALMI VÉTEL Polgári vendéglő legforgalmasabb főúton, 2 szobás lakással öregség miatt 50.000 lelei átvehető. — Fűszerüzlet korcsnával, 2 szobás lakással 25.000 lelei átvehető. — Kisebb üzletek bevérosban 5500 és 12.000 lelelt eladó. Bővebbet "Argus" iroda Strada Eminesca (Deák Ferenc-utca) 1. 12728

Oktatás.

CITERAN alapos oktatást adok Strada Seminarului (Sina-utca) 1. 12478

Ellátás.

ELSŐRENĐÜ ebéd- és vacsora urháznál kapható. Cím Kelet hírlapiroda. 12586

Különböle.

VARRÓGÉPEKET, kerékpárokat, gramofont, legjobban javít Schwarzcz műszerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12811

ASSZONYOK, LEANYOK részére varró és szabásati tanfolyam van. Str. Eminesca (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet, udvari feljárat. 4608

TÉLI TARTÁSRA elvállalunk 2-300 darab fiatal, egészséges juhot. Uradalmi Intézéség Chelmác u. p. Conop. 5737

MEGNYILT a modern buszfűtő Str. Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) 25. sz. 5749

TÁRS KERESTETIK jömeneteli Chelmácszer üzlethez hentes üzlettel, korlátlan italméréssel egybekötve. Cím a kiadóhivatalban. 5750

PRIVÁT pénz betáblázásra folyósítatik helybeli ingatlanra. Haasz-iroda Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. szám. 11773

SCHUCH FERENC

Saját termésű ó-bora 1 literes dugaszolt üvegekben 10 Leiert kapható: Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) 32. Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 10.

Ütlevélekre vizumot 55 Leiert legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1